

Ίχνη στο τοπίο. Μία διαδρομή στην Νότια Κυνουρία.

*«Η ελληνική γη ανοίγει μπρος μου σα βιβλίο της Αποκάλυψης.
Δεν τό'ξερα πως η γη έχει τόσα πολλά, περπατούσα με δεμένα τα μάτια,
με διστακτικά, τρεμουλιάρικα βήματα,
ήμουν περήφανος κι απόκοτος,
μου έφτανε πως ζούσα μια ψεύτικια, περιορισμένη ζωή μέσα στην πόλη.»*

«Ο κολοσσός του Μαρουσιού», Χένρυ Μίλλερ

Διπλωματική Εργασία Φεβρ. 2014

Σπουδ. Ομάδα: **Λάζου Χριστίνα**
Νικολαΐδου Αλεξάνδρα

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: **Τσιράκη Σ.**
Σύμβουλος καθηγητής: **Βασιλάτος Π.**

Περιγραφή

Αντικείμενο της διπλωματικής αυτής εργασίας αποτελεί η προσπάθεια **ανάγνωσης και ερμηνείας του τοπίου και η επέμβαση σε αυτό με στόχο την ενίσχυση της βιωματικής εμπειρίας του επισκέπτη.**

Επιλέγουμε το τοπίο της **Νότιας Κυνουρίας** με μεγάλο ενδιαφέρον-γεωγραφικό, γεωφυσικό, αρχαιολογικό, πολιτιστικό, λαογραφικό. Προσπαθούμε να αποκωδικοποιήσουμε χαρακτηριστικά στοιχεία του, να εντοπίσουμε **σημεία ενδιαφέροντος** και διαφορετικές ποιότητες με στόχο τη **δημιουργία ενός δικτύου** που θα προσφέρει **μια ολοκληρωμένη εικόνα της ευρύτερης περιοχής.**

Καλούμε τον επισκέπτη είτε με το αυτοκίνητο, το ποδήλατο ή πεζός να σταματήσει, να αναγνωρίσει τα σημεία, να περιπλανηθεί.

Κινούμαστε κατά μήκος της ακτής μεταξύ δύο λιμανιών - της Πλάκας Λεωνιδίου και των Πουλίθρων - πάνω και κάτω από το δρόμο κατά περίπτωση. Στη συνέχεια περνώντας μέσα από τον οικισμό των Πουλίθρων ανεβαίνουμε το βουνό μέχρι το πρώτο πλάτωμα του οροπεδίου –Πυργούδι, Απ' όπου επιθεωρούμε την περιοχή -πανόραμα.

Στις σημειακές μας επεμβάσεις εντάσσουμε μονοπάτια, πλατφόρμες στάσης και παρατήρησης, «σηματοδότηση», χρήσεις αναψυχής και πολιτισμού, πυρήνες συνάντησης και πληροφόρησης, τρόπους ανάδειξης της τοπικής ιδιαιτερότητας (προώθηση τοπικών προϊόντων), επανάχρηση κελύφων κλπ στοχεύοντας στην **εξευρέυνση και οικειοποίηση του τοπίου από τον επισκέπτη.**

Νορβηγία _ Εθνικές τουριστικές διαδρομές

Varanger
Havøysund
Senja
Andøya
Lofoten
Helgelandskysten
Atlantehavsvegen
Geiranger - Trollstigen
Rondane
Gamle Strynefjellsvegen
Sognefjellet
Gaularfjellet
Valdresflye
Aurlandsfjellet
Hardangervidda
Hardanger
Ryfylke
Jæren

Choose your route

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

(2004 - , επίσημο άνοιγμα το 2015)
18 διαδρομές που καλύπτουν 1850 χλμ. κατά μήκος της δυτικής ακτής της βόρειας Νορβηγίας καθώς και σε ορεινό τμήμα της νότιας Νορβηγίας με καθεμιά να αντιπροσωπεύει μια μοναδική κινητική εμπειρία, ένα συνδυασμό του δρόμου, του τοπίου και της ιστορίας.
Οι διαδρομές **υποστηρίζουν και ενισχύουν την εμπειρία του επισκέπτη** με σημεία στάσης, πλατφόρμες παρατήρησης, υποδομές όπως αναψυκτήρια, WC, χώρους στάθμευσης κ.ό.κ, μονοπάτια, αλλά και art installations.

Η Ρομαντική οδός

"ενσαρκώνει την πιο όμορφη πλευρά της νοσταλγίας"

Τοποθετείται στη Βαυαρία, από τον ποταμό Main έως τις Άλπεις και πρόκειται για τη δημοφιλέστερη τουριστική διαδρομή της Γερμανίας. Εκτείνεται από Βορρά προς Νότο σε μια απόσταση 366 χλμ από το Würzburg ως τη μεσαιωνική πόλη Füssen. Οφείλει το όνομά της στην εντύπωση που δημιούργησε στους συμμάχους μετά τη λήξη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, καθώς κατά μήκος του άξονα αυτού υπάρχουν δεκάδες χωριά και πόλεις με ρομαντικό χαρακτήρα.

Κατά μήκος της διαδρομής αυτής ο επισκέπτης **"συλλέγει στοιχεία"** της Ευρωπαϊκής ιστορίας, τέχνης και κουλτούρας, καθώς ανακαλύπτει το ποικίλο ευρωπαϊκό ανάγλυφο και τοπίο, από τις καλλιεργήσιμες κοιλάδες και τα μεσαιωνικά γραφικά χωριά ως το επιβλητικό, άγριο ορεινό τοπίο.

Η διαδρομή σημαίνει με πινακίδες, διαφορετικού χρώματος ανάλογα με το πώς επιλέγει κανείς να κινηθεί : Καφέ πινακίδες για την κίνηση με αυτοκίνητο, πράσινες στον ποδηλατόδρομο (450 χλμ) και μπλε για τους οδοιπόρους (500 χλμ)

Romantische Straße
ロマンチック街道

Camino de Santiago

Μια **προσκυνηματική διαδρομή** που ξεκινά (συνήθως) από τα Πυρηναία, στα γαλλοϊσπανικά σύνορα και καταλήγει, μετά από περίπου 800 χλμ πεζοπορίας, στον καθεδρικό ναό του Santiago de Compostella, της ισπανικής Γαλικίας κοντά στον Ατλαντικό Ωκεανό, όπου σύμφωνα με την καθολική παράδοση τάφηκαν τα λείψανα του Αγίου Ιάκωβου. Η διαδρομή, που μπορεί να διαρκέσει πολλές εβδομάδες, έχει κυρίως καθαρή λειτουργία, αλλά στις μέρες μας γίνεται για ποικίλους λόγους, θρησκευτικούς και μη. Το 1987 ανακηρύσσεται από την UNESCO ως η πρώτη **Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Διαδρομή**, ενώ αποτελεί και τη μόνη τόσο εκτεταμένη και συνεχή χριστιανική προσκυνηματική διαδρομή στην Ευρώπη. **Το αντιπροσωπευτικό σύμβολο της διαδρομής είναι το όστρακο.** Μία από τις ερμηνείες του είναι ότι όπως οι ραβδώσεις του όστρακου συγκλίνουν σε ένα σημείο, έτσι και ο οδοιπόρος μπορεί να ακολουθήσει πολλές διαφορετικές πιθανές διαδρομές με κοινό προορισμό το Santiago de Compostella.

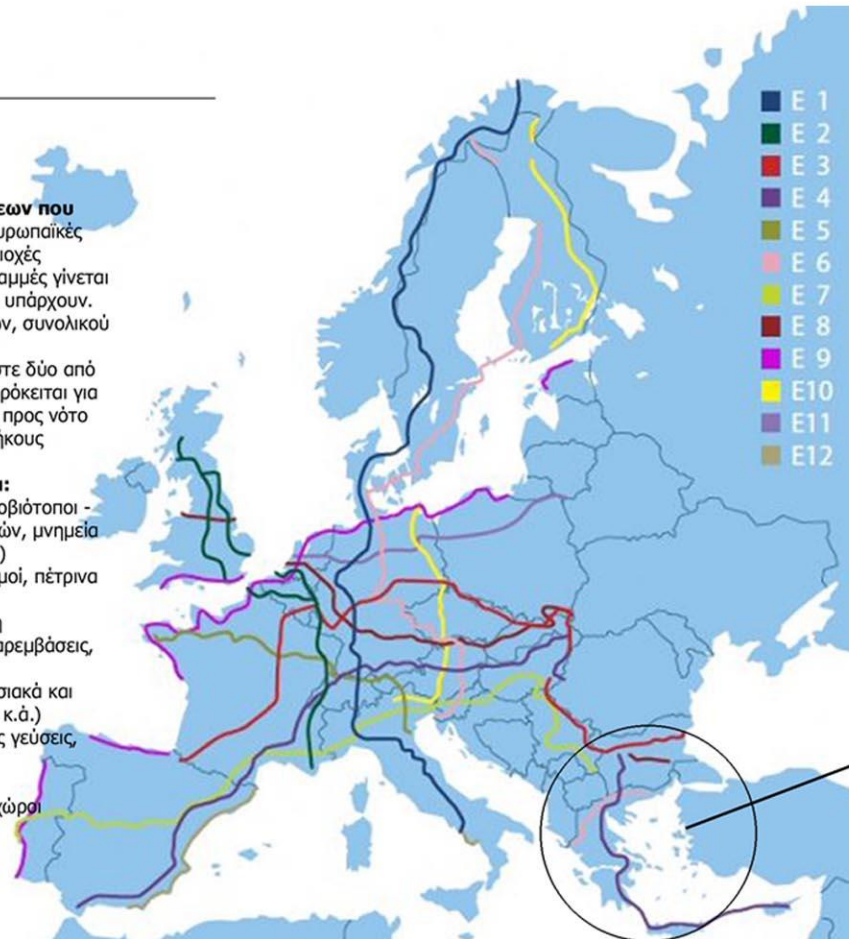

Ευρωπαϊκά μονοπάτια

(1960-) Είναι ένα δίκτυο μονοπατιών μεγάλων αποστάσεων που διασχίζουν την Ευρώπη. Περνώντας από πολλές ευρωπαϊκές χώρες διέρχονται από ποικίλα οικοσυστήματα και περιοχές ιδιαίτερου πολιτισμικού ενδιαφέροντος. Σε γενικές γραμμές γίνεται χρήση των εθνικών και τοπικών μονοπατιών που ήδη υπάρχουν. Αποτελείται από **11 μονοπάτια** μεγάλων αποστάσεων, συνολικού μήκους 50.000 χλμ. Στην δεκαετία του 1980 ξεκίνησε μια προσπάθεια, ώστε δύο από τα 11 μονοπάτια να περάσουν και από την Ελλάδα. Πρόκειται για το **E4** και το **E6**, που διασχίζουν τη χώρα από βορρά προς νότο και από δύση προς ανατολή αντίστοιχα, συνολικού μήκους περίπου 3.000 χλμ.

Θεματικές ενότητες και ενδεικτική θεματολογία:

- **Φυσικό περιβάλλον** (δασικά οικοσυστήματα, υδροβιότοποι - λίμνες, ποτάμια-, βιοποικιλότητα / εξαφάνιση των ειδών, μνημεία της φύσης, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους κ.ά.)
- **Ανθρωπογενές περιβάλλον** (παραδοσιακοί οικισμοί, πέτρινα γεφύρια και μονοπάτια, αστικό περιβάλλον κ.ά.)
- **Οικονομική Ανάπτυξη και Αειφορία** (διαχείριση περιβάλλοντος, οικότουρισμός, ήπιες αναπτυξιακές παρεμβάσεις, περιβαλλοντικά μονοπάτια)
- **Ιστορικές και πολιτισμικές διαδρομές** (παραδοσιακά και σύγχρονα δρώμενα, μουσεία και αρχαιολογικοί χώροι κ.ά.)
- **Περιβάλλον και διατροφή** (τοπικές παραδοσιακές γεύσεις, ντόπιες ποικιλίες και προϊόντα κ.ά.)
- **Ελεύθερη ή οργανωμένη άθληση και φυσική δραστηριότητα στο φυσικό περιβάλλον** (άλση, χώροι αναψυχής και υπαίθριων δραστηριοτήτων κ.ά.)

Χαρακτηριστικά παραδείγματα στην Ελλάδα:

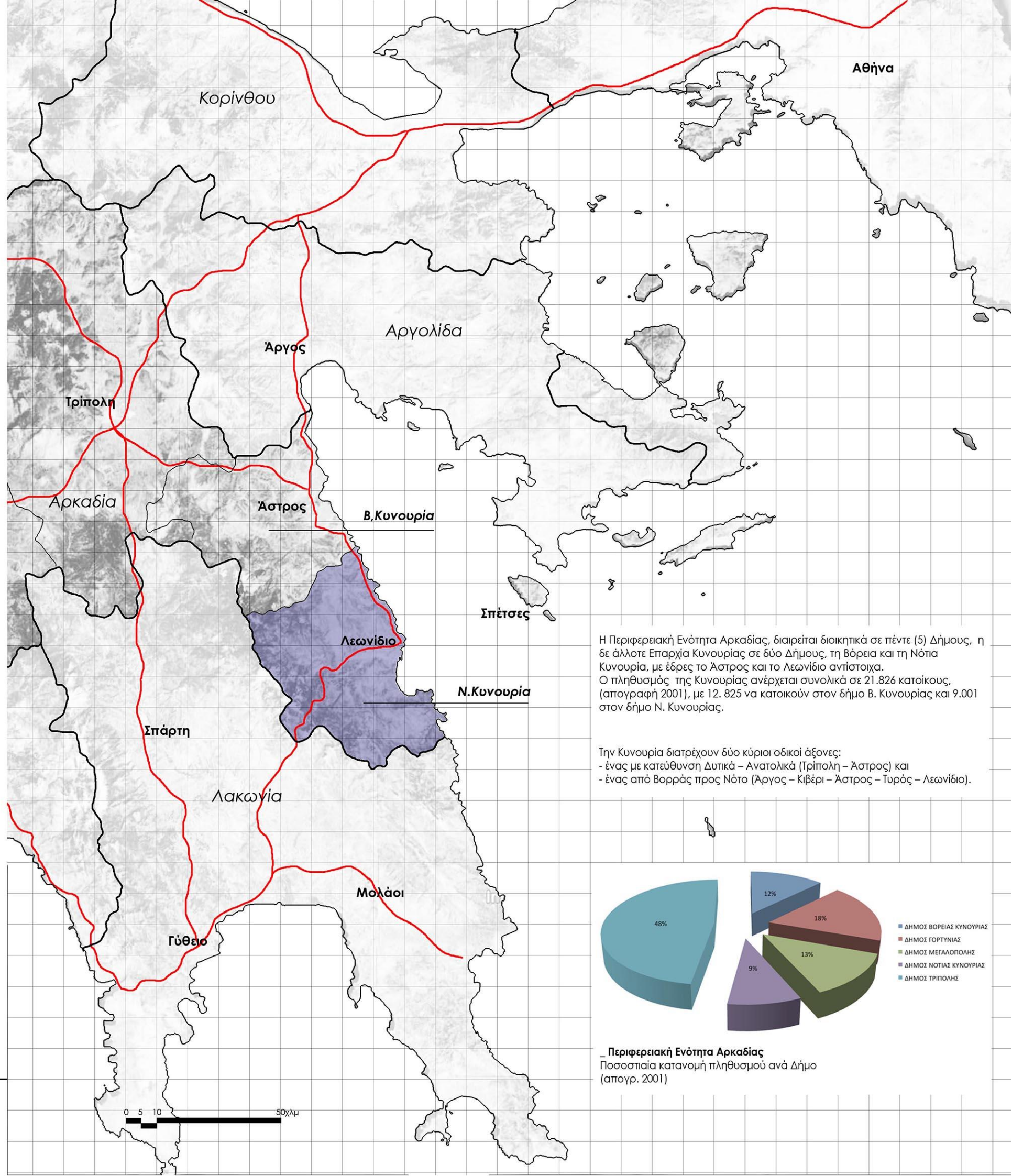
- **Ορειβατικά μονοπάτια** (διάνοξη μονοπατιών - σήμανση - υποδομές για στάση και παραμονή, καταφύγια)
- **Περιβαλλοντικές Παρεμβάσεις Στον Ορεινό Όγκο Βερτίσκου** Μέσω της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+ επιδοτήθηκε η δημιουργία επισκέψιμου δικτύου, ιδιαίτερου φυσικού και πολιτισμικού κάλλους, με θέμα τα πέτρινα αβαθή πηγάδια που διασώζονται περιμετρικά του οικισμού (Νερομόνες).
- **Αναβίωση δικτύου μονοπατιών σε 21 κυκλαδονήσια.**

διαδρομές πολιτιστικού ενδιαφέροντος πάνω από 600 χλμ. Πιο συγκεκριμένα, λειτουργούν σήμερα πλήρη περιηγητικά δίκτυα μονοπατιών στα νησιά Άνδρο, Τήνο, Κέα, Αμοργό και Ηρακλεία. Παράλληλα, ολοκληρώνονται οι δράσεις ανάδειξης στα δίκτυα της Σαντορίνης και της Ανάφης.

"**Το μονοπάτι δεν είναι μια μουσειακά σωζόμενη οδός επικοινωνίας άλλων εποχών, είναι η διάβαση που οδηγεί σε ό,τι η φύση κρύβει ως ιστορικά και αληθώς σημαίνουν. Κι εμείς, από κλασικοί τουρίστες γινόμαστε περιηγητές, ερμηνεύουμε και βιώνουμε την εμπειρία του τοπίου, στη μυστική, αθέατη πλευρά του**", λέει ο Τάσος Αναστασίου, ένας άνθρωπος που αφιέρωσε 25 χρόνια από τη ζωή του στην αναβίωση των μονοπατιών στις Κυκλάδες.

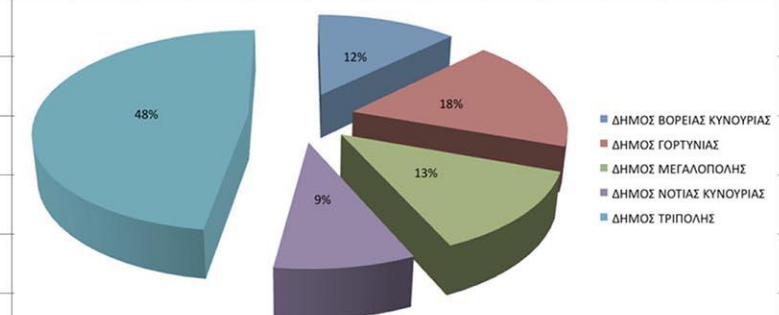
-**Προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού** από την περιφέρεια Πελοποννήσου και ειδικότερα την ανάδειξη ιστορικών διαδρομών σε Αρκαδία και Μεσσηνία και τη προώθηση εναλλακτικών δραστηριοτήτων. (κατάβαση φαραγγιού, αλεξίπτωτο πλαγιάς, αναρρίχηση και σπηλαιολογία).

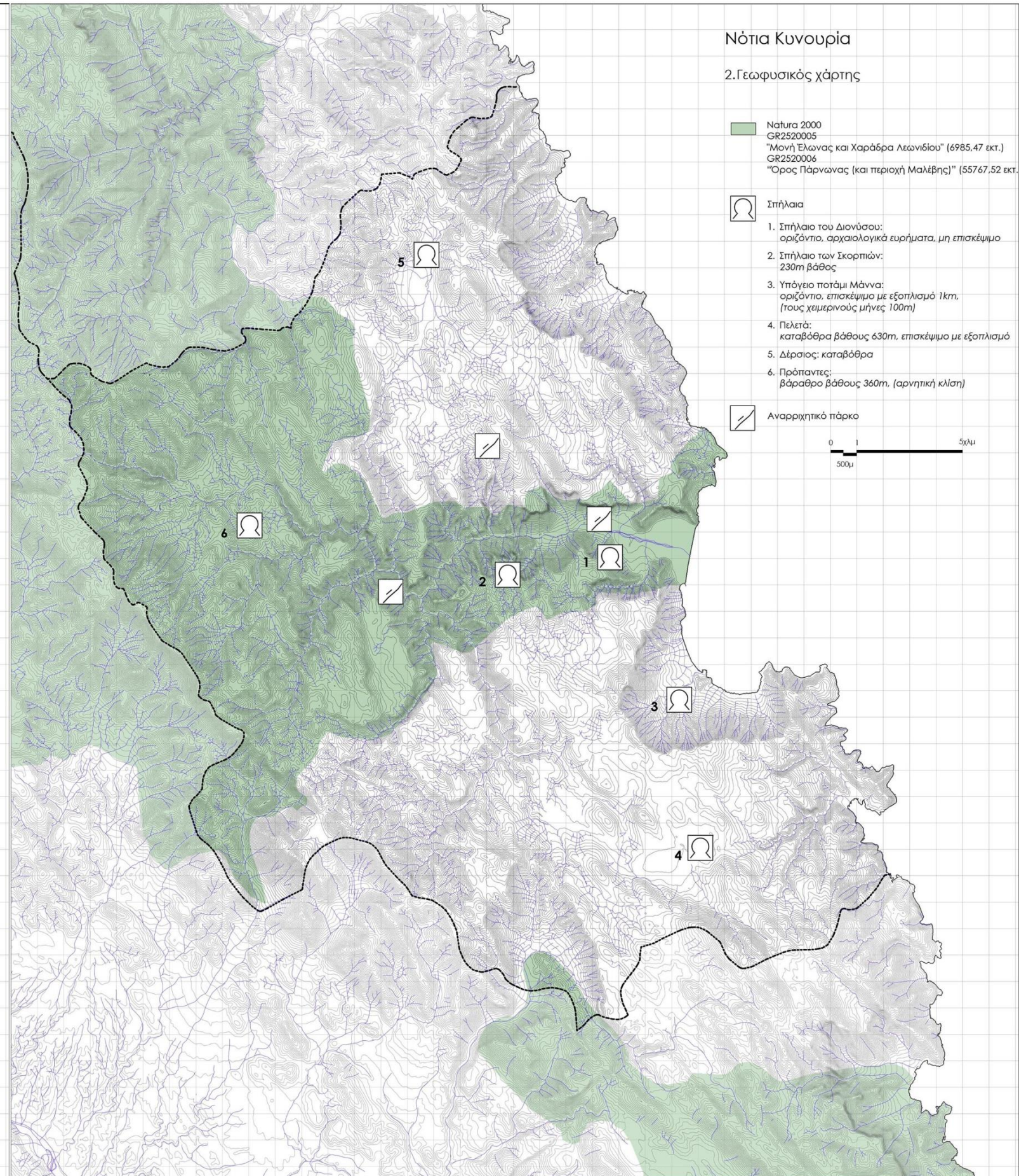
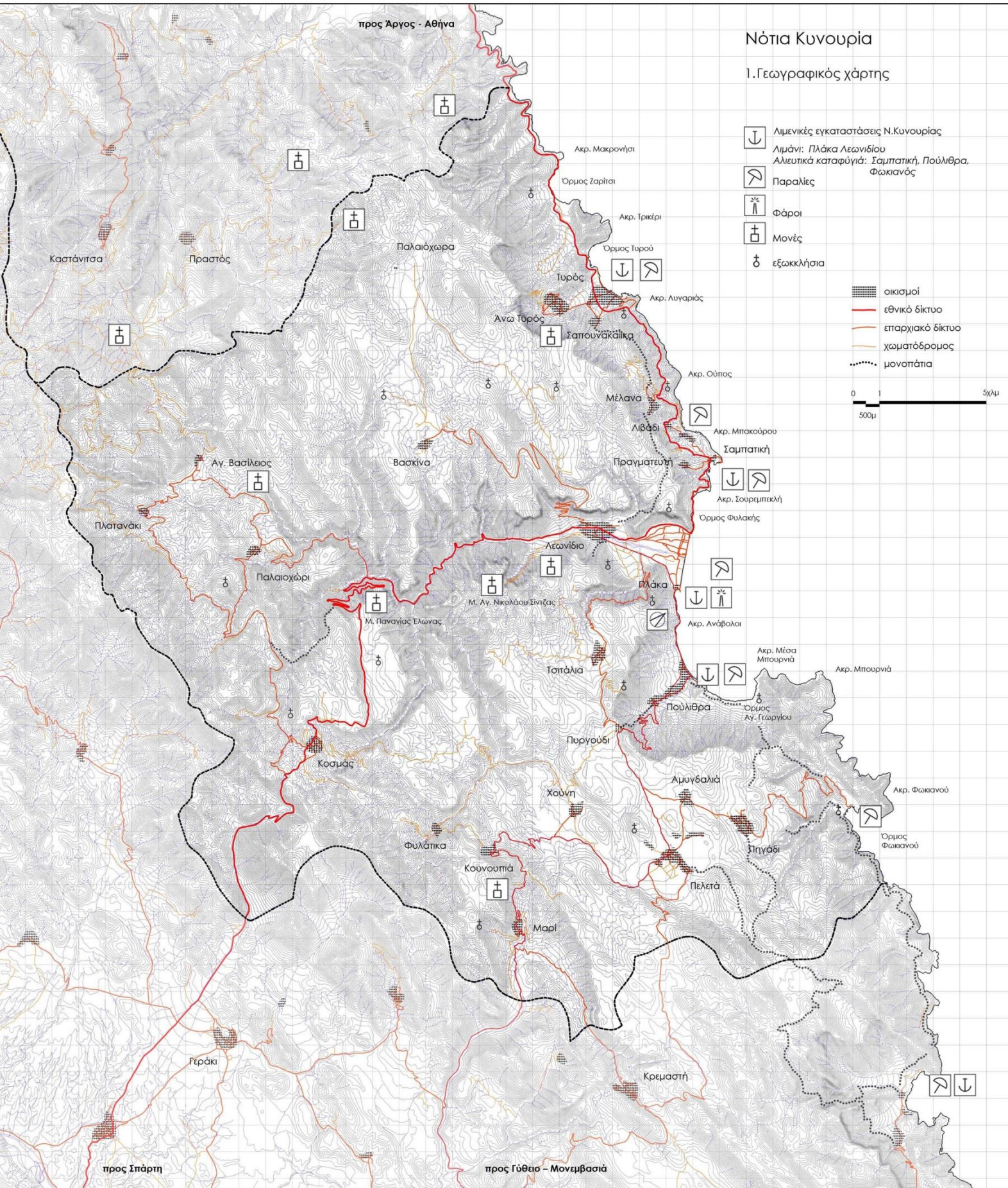

Η Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας, διαιρείται διοικητικά σε πέντε (5) Δήμους, η δε άλλοτε Επαρχία Κυνουρίας σε δύο Δήμους, τη Βόρεια και τη Νότια Κυνουρία, με έδρες το Άστρος και το Λεωνίδιο αντίστοιχα. Ο πληθυσμός της Κυνουρίας ανέρχεται συνολικά σε 21.826 κατοίκους, (απογραφή 2001), με 12.825 να κατοικούν στον δήμο Β. Κυνουρίας και 9.001 στον δήμο Ν. Κυνουρίας.

Την Κυνουρία διατρέχουν δύο κύριοι οδικόι άξονες:
 - ένας με κατεύθυνση Δυτικά – Ανατολικά (Τρίπολη – Άστρος) και
 - ένας από Βορράς προς Νότο (Άργος – Κιβέρι – Άστρος – Τυρός – Λεωνίδιο).

Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας
 Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού ανά Δήμο
 (απογρ. 2001)

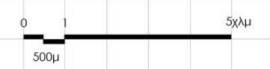

Νότια Κυνουρία

4. Χάρτης αρχαιολογικού ενδιαφέροντος

- Αρχαιολογικοί χώροι
 1. Κάστρο Λυγαριάς
 2. Ν. Απόλλωνα Τυρπια
 3. Πρασιαί
 4. Παλαιόκαστρο
 5. Πολίχνη
 6. Ιερό Μαλεάτα
 7. Θολωτοί Τάφοι
 8. Γλυπτία

Ακροπόλεις Νότιας Κυνουρίας:
 η αρχαία Τυρός (1,2),
 η αρχαία ακρόπολη στην Πλάκα Λεωνιδίου (3)
 και τα Πούλιθρα (5)

Νότια Κυνουρία

4. Ίχνη παράδοσης

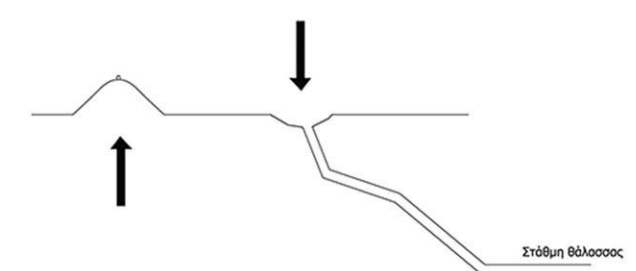
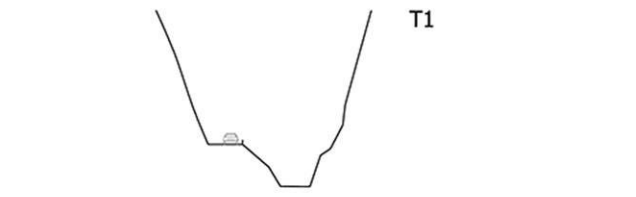
- Μύλοι
 Ασβεστοκάμινα
 Αλώνια
 Κρήνες

 Μονοπάτια

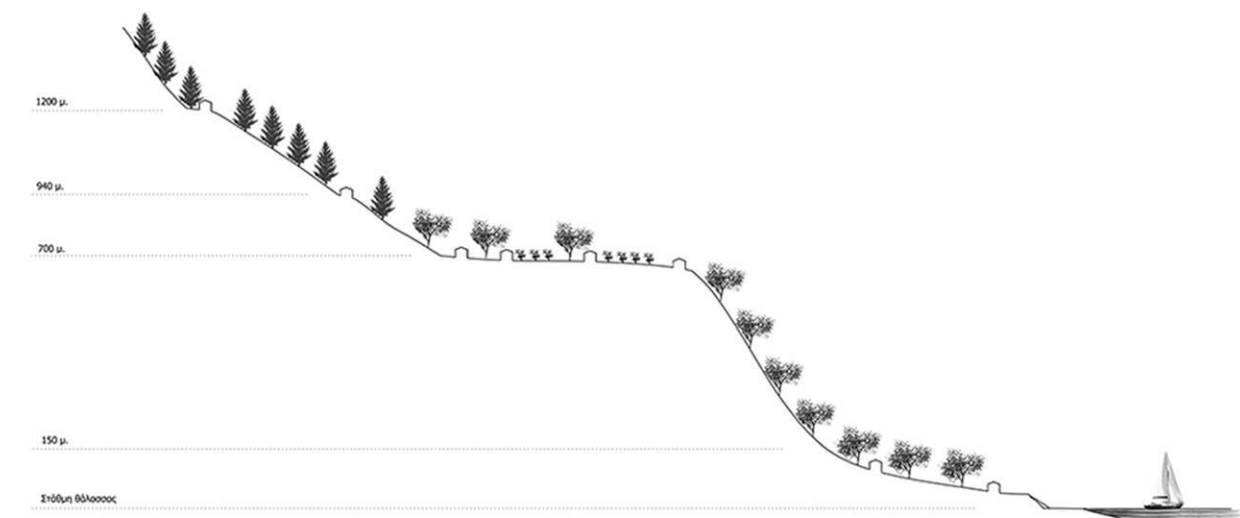
 Πολιτιστικές εκδηλώσεις για την ανάδειξη της τοπικής ιδιαιτερότητας:
 - 1. Η γιορτή του ψαρά στον Τυρό
 Συνάντηση Τσακόνων - αντάμωμα
 2. Γορτή μέλιου στο Μέλινα
 3. Η Ανάσταση στο Λεωνίδιο
 4. Γορτή τσακόνικης μελιζάνας
 5. Γορτή τουρισμού στα Πούλιθρα
 6. Γορτή του κρασιού στα Πελετά
 7. Γορτή κάστανου και καρυδιού στον Κοσμά

Το ανάγλυφο

ανάγνωση - αντίληψη του οροπέδιου
 _λόφος - ΑΝΑΔΥΣΗ
 _επισπεία - πανόραμα της περιοχής
 _σπηλαιοκαταβόθρα - ΚΑΤΑΔΥΣΗ
 φυσική απορροή υδάτων

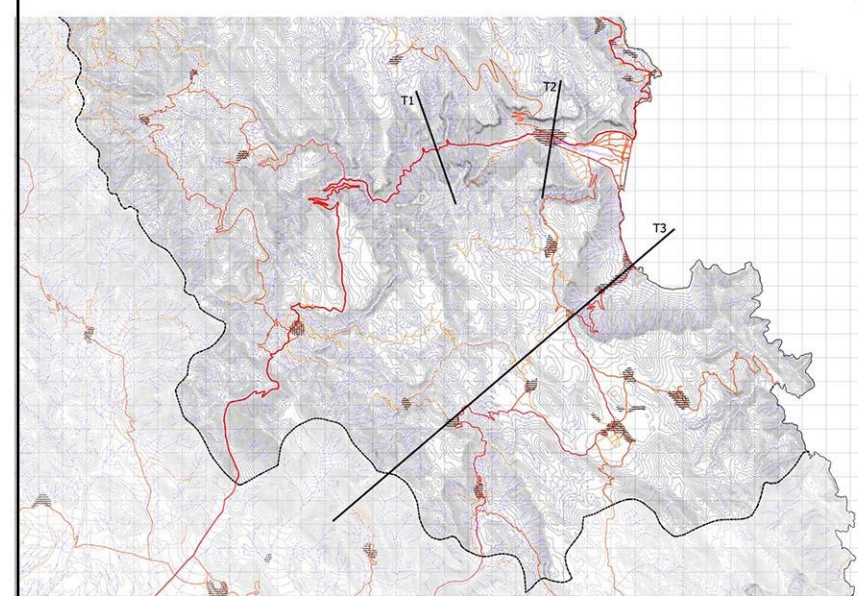

T3

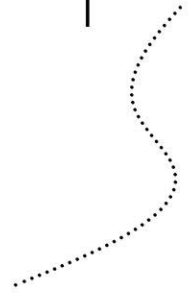
- έλατο
- μαύρη πεύκη (pinus nigra)
- πουρνάρι (quercus coccifera)
- καστανιά
- αμυγδαλιά
- αμπέλι
- ελιά
- χαρουπιιά
- οπωροφόρα
- κηπουτικά

Κύρια βλάστηση - φύτευση

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΠΙΟΥ

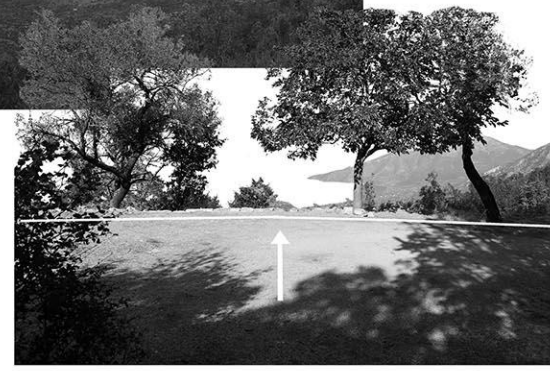
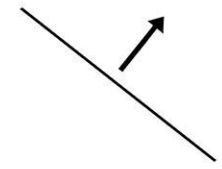

ΤΟ ΙΧΝΟΣ

ΤΟ ΠΟΝΤΕΙ

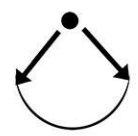
α-ώρση

Έννοιες

σημείο αναφοράς

τοποθέτο

πανόραμα

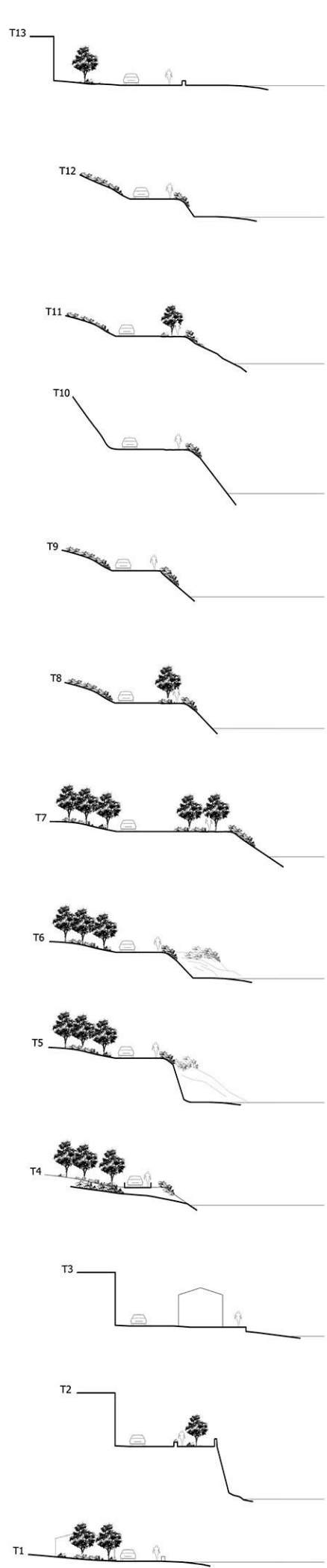
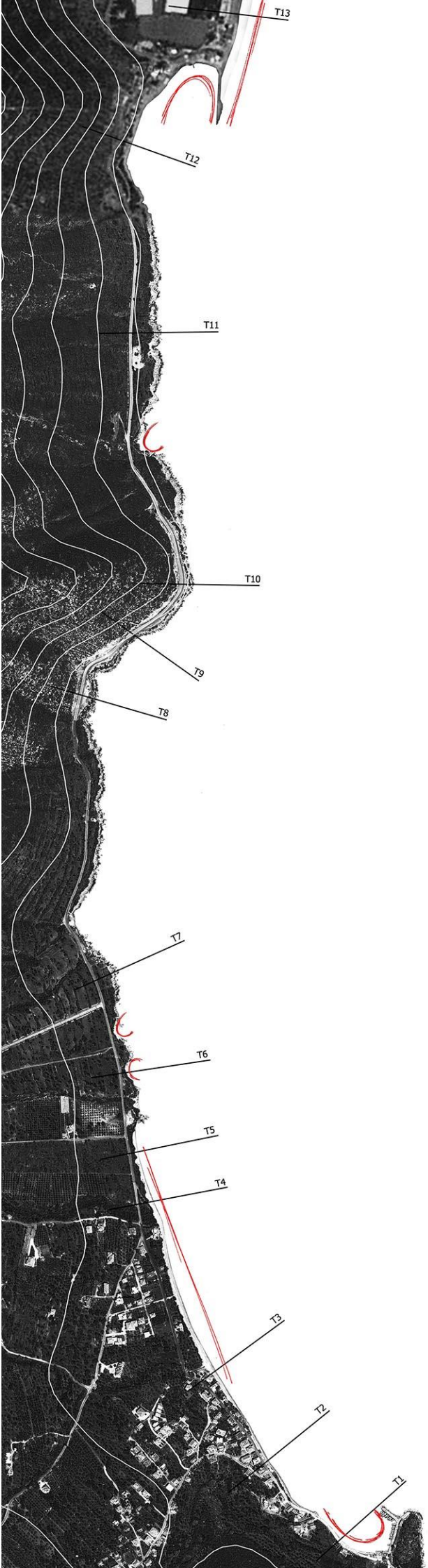
αναγνώριση του επόμενου βήματος

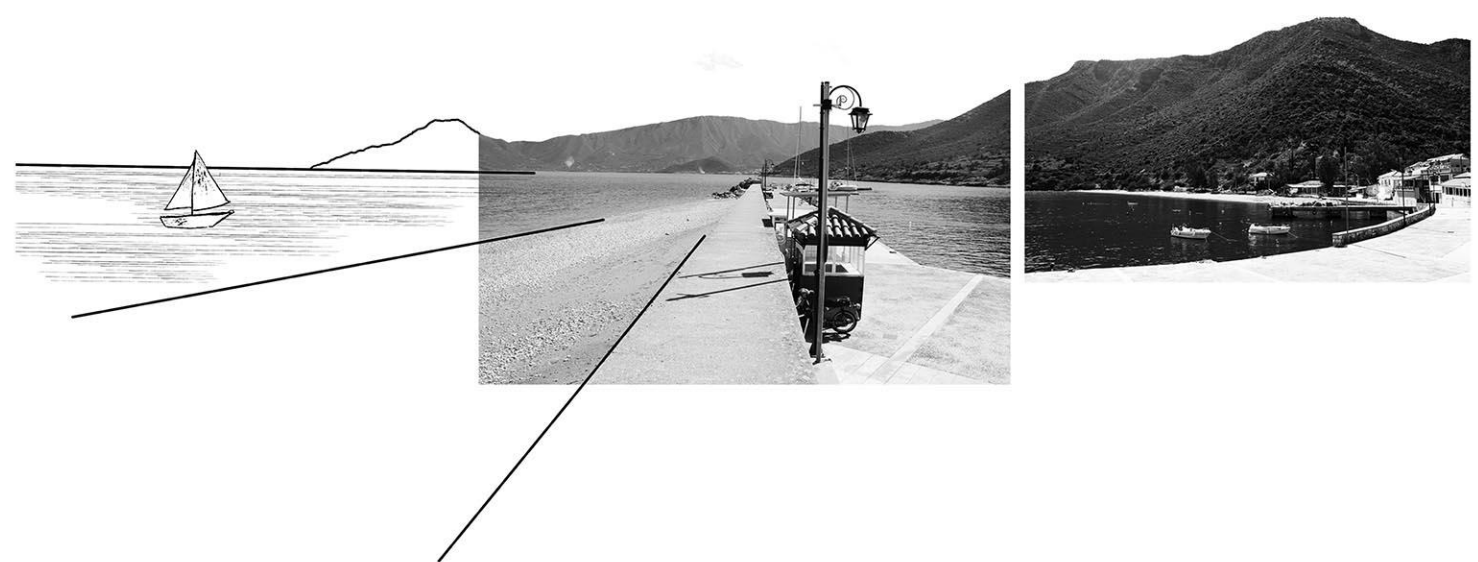
προσανατολισμός

νοητή συνέχεια διαδρομής

Κίνηση κατά μήκος της ακτής

σχέση με το νερό

Ευρύτερη διαδρομή

Χάρτης Χρήσεων Γης

Χρήσεις

- Κατοικία
- Αναψυχή - Εστίαση
- Εμπόριο
- Υγεία
- Πολιτισμός
- Διαμονή
- Υπηρεσίες

- Καλλιέργειες:
- Κηπευτικά
 - Ελιές - Χαρουπές
 - Αμπέλια

- Επαρχικό δίκτυο
- χωματόδρομος
- Μονοπάτια

- Εκκλησίες
- Αρχαιολογικός χώρος
- Αρχιτεκτονική κληρονομιά
- Φάρος
- Λιμάνι
- Ακρωτήριο
- Σπήλαιο
- Μύλος
- Ασβεστοκάμινο
- Βρύση
- Ναυτα
- Αποδημητικά πουλιά
- Υγρότοπος

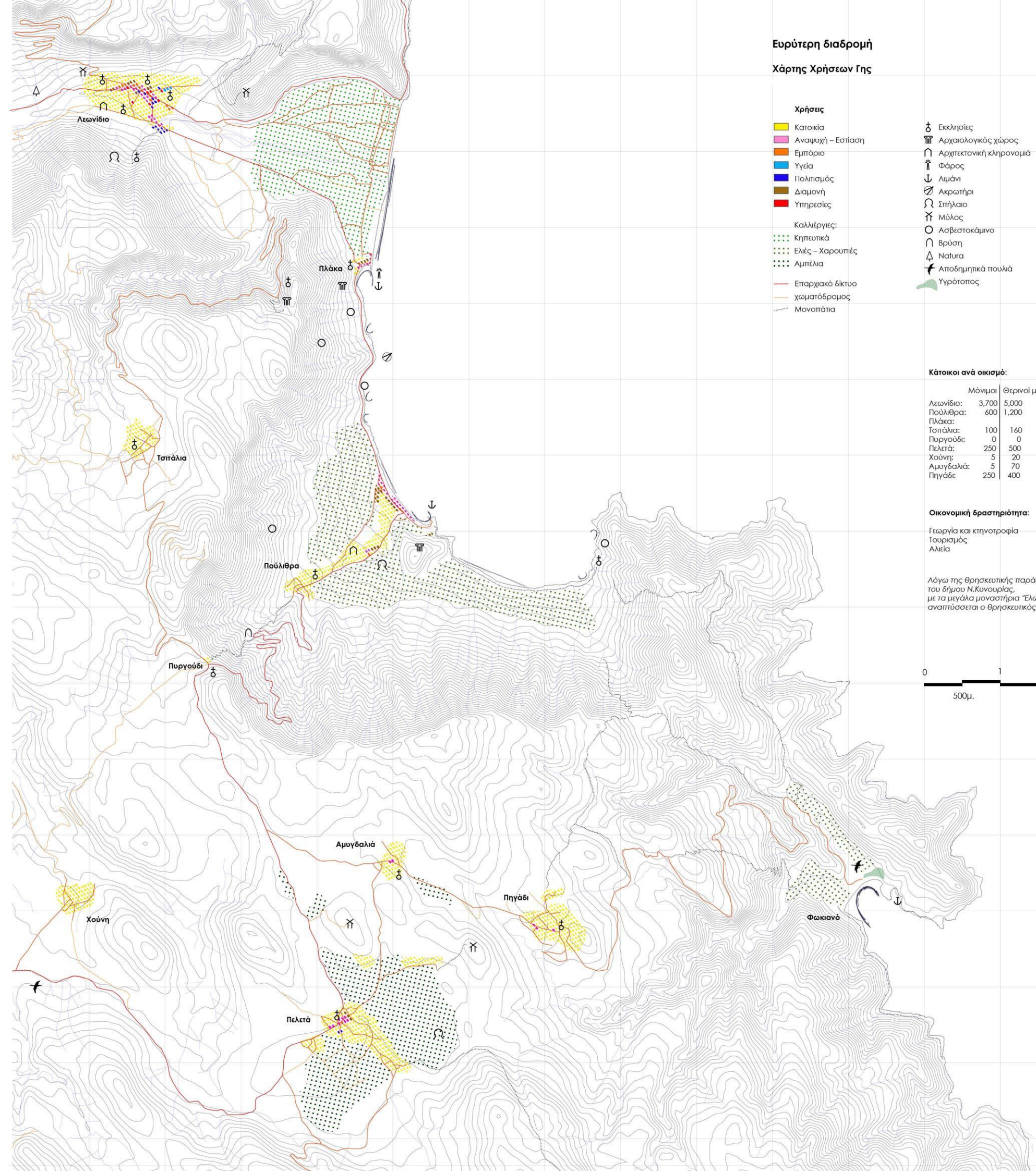
Κάτοικοι ανά οικισμό:

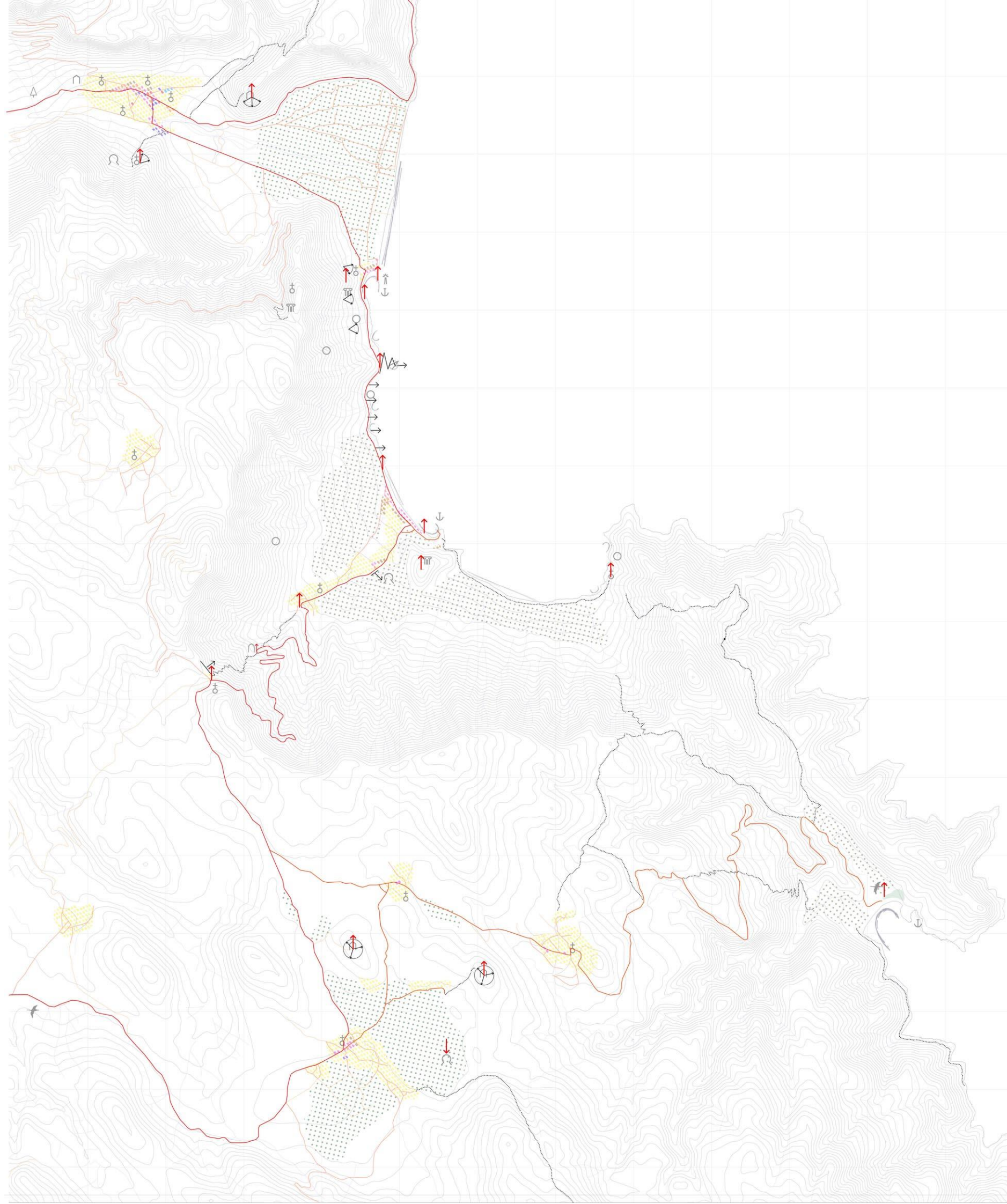
	Μόνιμοι	Θερινοί μήνες
Λεωνίδιο:	3,700	5,000
Πούλιθρα:	600	1,200
Πλάκα:		
Τσιπάλια:	100	160
Πυργούδι:	0	0
Πελετά:	250	500
Χούνη:	5	20
Αμυγδαλιά:	5	70
Πηγάδι:	250	400

Οικονομική δραστηριότητα:

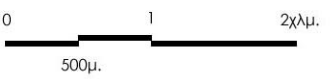
Γεωργία και κτηνοτροφία
 Τουρισμός
 Αλιεία

Λόγω της θρησκευτικής παράδοσης του δήμου Ν.Κυνουρίας, με τα μεγάλα μοναστήρια Έκωνας και Σιντζας, αναπτύσσεται ο θρησκευτικός τουρισμός.

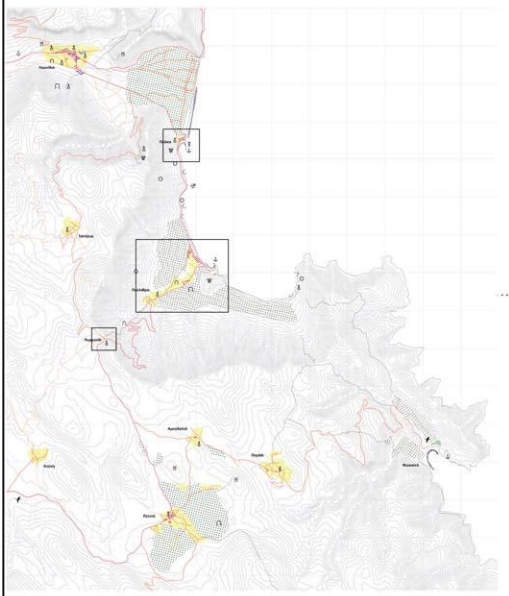

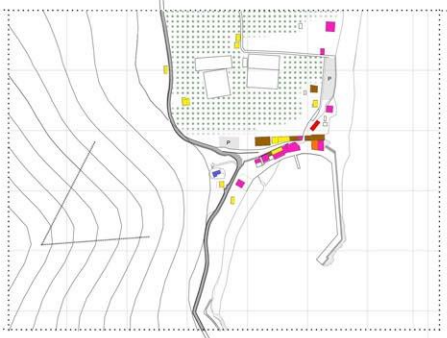
διαγραμματική περιγραφή ευρύτερης διαδρομής

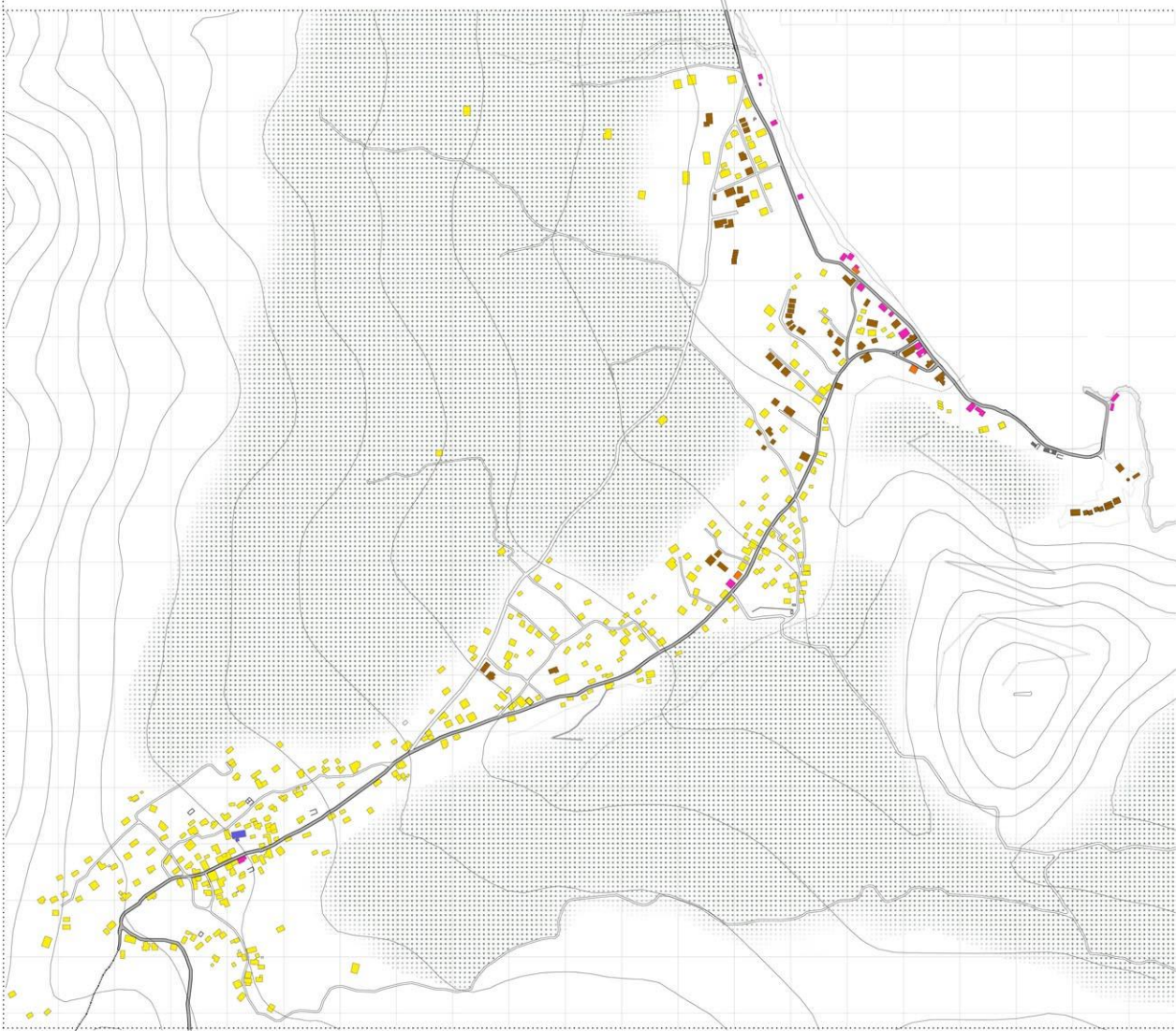
Ε Π Ι Λ Ε Γ Μ Ε Ν Ο
Τ Μ Η Μ Α
δ ι α δ ρ ο μ ή ς
- χάρτης
χρήσεων

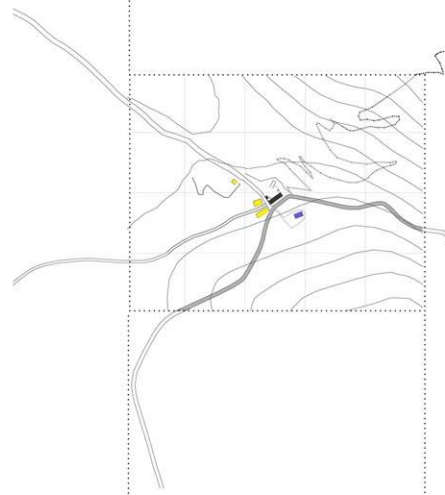
- Χρήσεις
- Κατοικία
 - Αναψυχή - Εστίαση
 - Εμπόριο
 - Υγεία
 - Πολιτισμός
 - Διασποχή
 - Υπηρεσίες
- Καλλιέργειες:
- Κηπευτικά
 - Ελιές - Χαρουμιάς

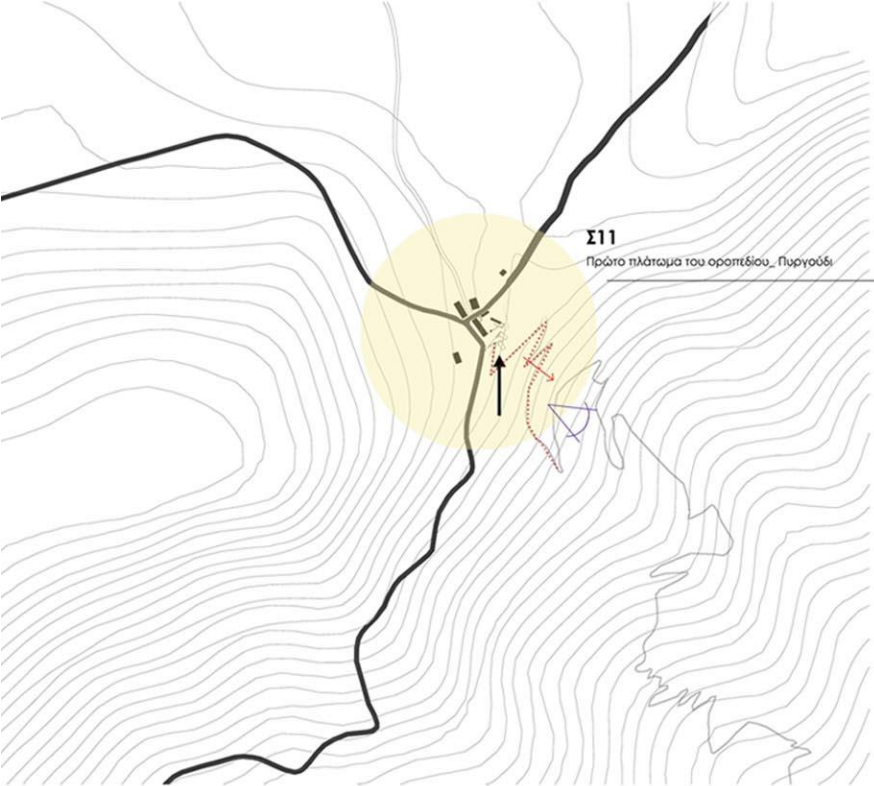
Πλάκα

Πούλιθρα

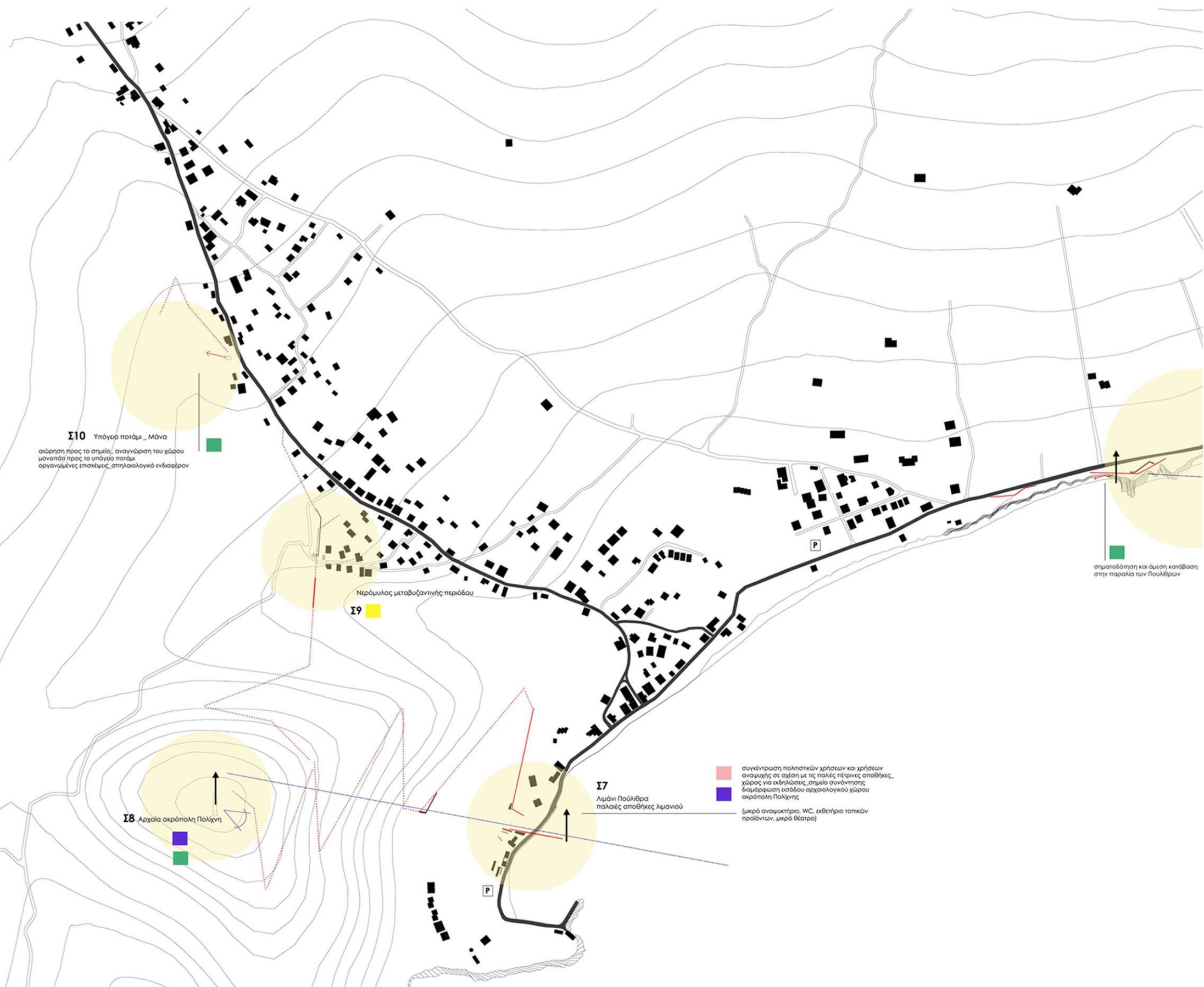

Πυργούδι

Σ11
Πρώτο πλάτωμα του οροπέδιου, Πυργούδι

- εποπτεία της παράλιας διαδρομής
- οργάνωση παρήγα
- σημείο συνάντησης, πληροφόρησης

Σ10
Υπόγειο ποτάμι „Μάνα”
αίσθηση προς το σημείο, αναγνώριση του χώρου
μονοτονία προς το υπόγειο ποτάμι
οργανωμένες επισκέψεις, σπηλαιολογικό ενδιαφέρον

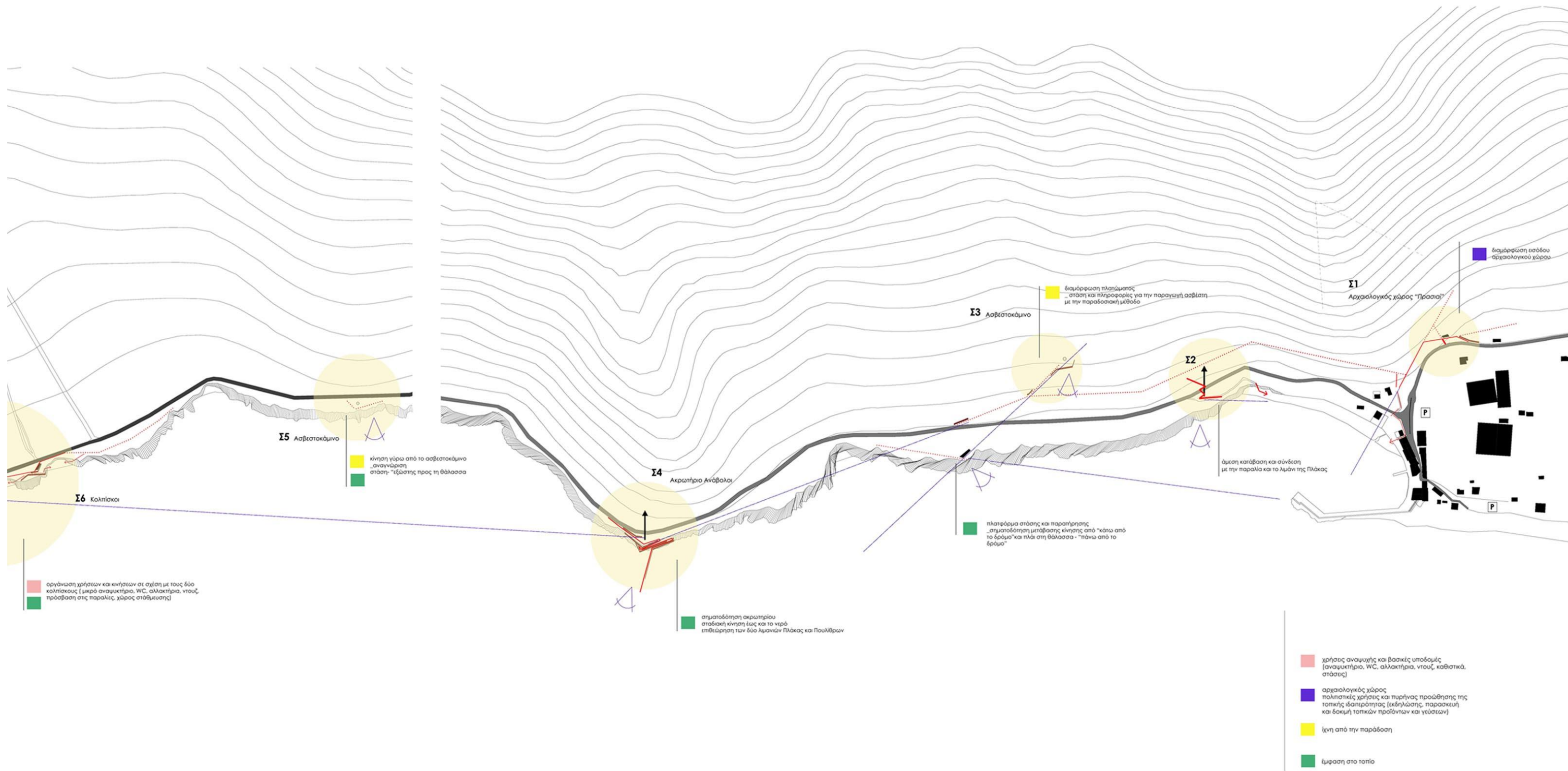
Σ9
Νερόμυλος μεταβυζαντινής περιόδου

Σ8
Αρχαία ακρόπολη Πολίχνη

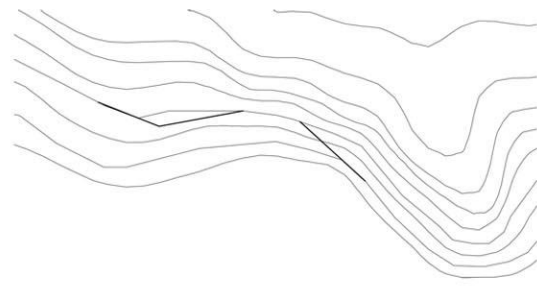
Σ7
Λιμάνι Παυλίθρα
παλιές αποθήκες λιμανιού

σηματοδότηση και άμεση κατόβαση
στην παραλία των Παυλίθρων

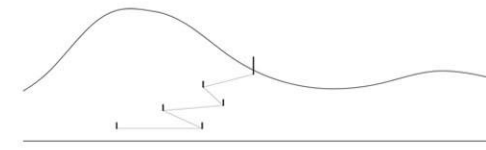
- συνέντρωση πολιτιστικών χρήσεων και χρήσεων αναψυχής σε σχέση με τις παλιές πέτρινες αποθήκες, χώρος για εκδηλώσεις, σημείο συνάντησης
- διαμόρφωση εισόδου αρχαιολογικού χώρου ακρόπολη Πολίχνης
- [μικρό αναψυκτήριο, WC, εκθετήριο τοπικών προϊόντων, μικρό θέατρο]

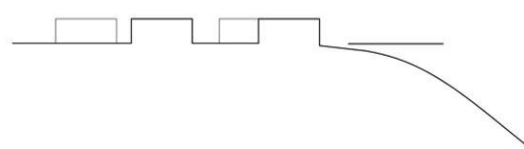
Διάγραμμα συνολικής διαδρομής

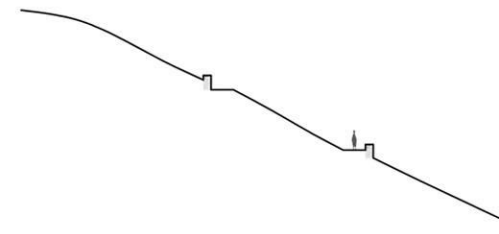
1. ο τοίχος

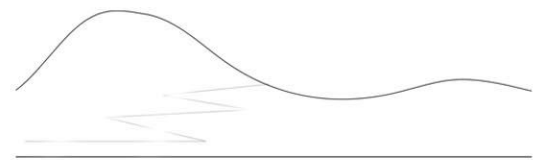
5. το σήμα

2. ο πρόβολος

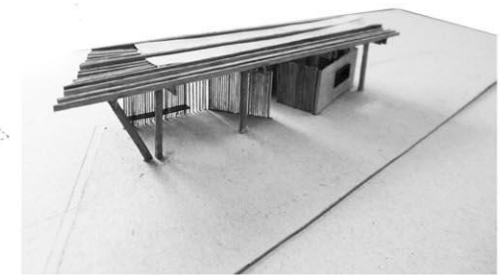
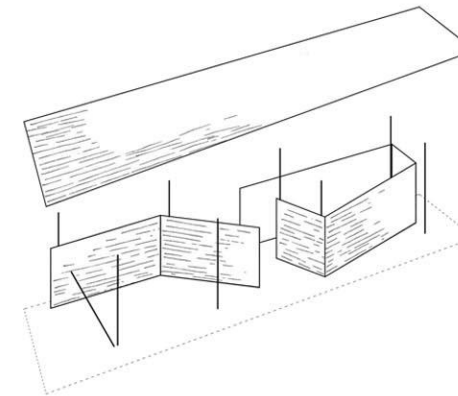

6. η "πεζούλα"

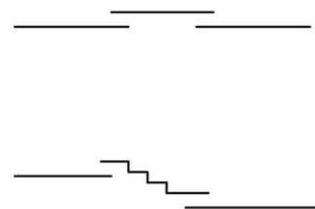

3. το ίχνος

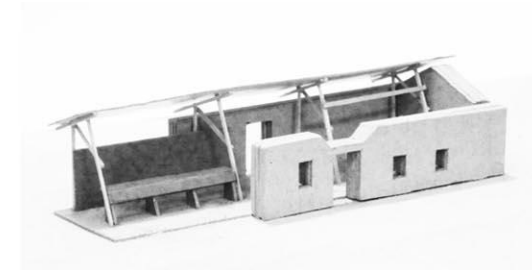
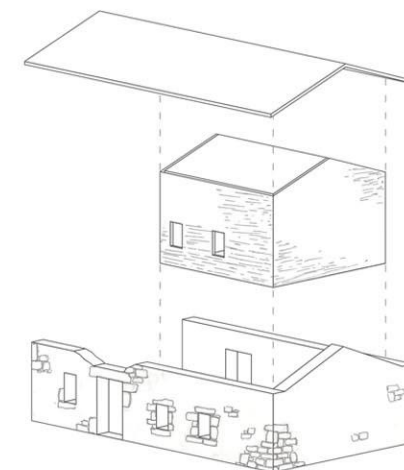
7. χρήσεις

- σε άμεση σχέση με τη διαδρομή

4. ο συνδετήρας

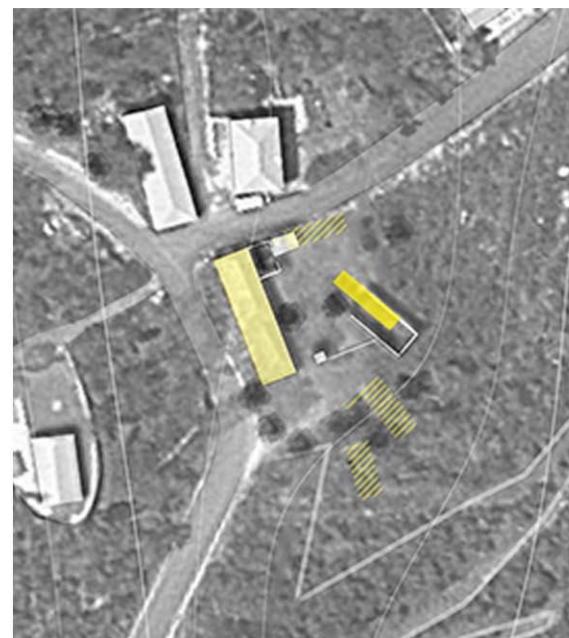
- προσθήκη σε υπάρχον κέλυφος

Σημεία επέμβασης

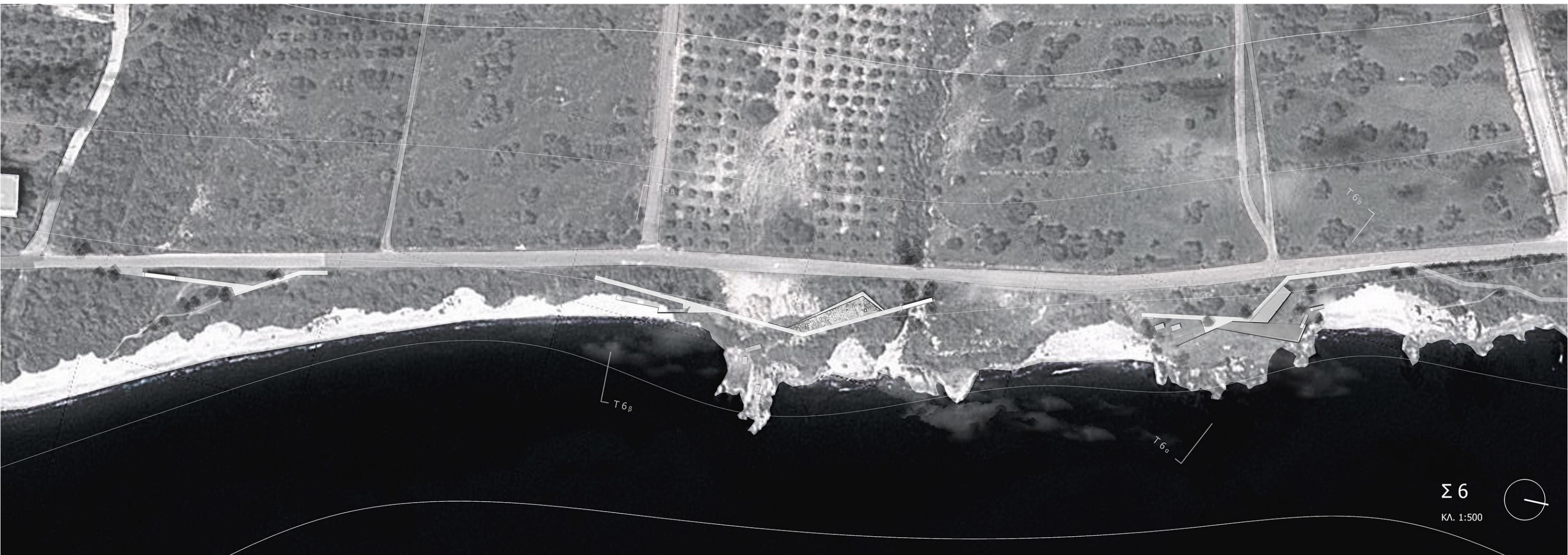
Κατόψεις 1:500 σε σμίκρυνση

- προσθήκη σε υπάρχον κέλυφος
- προτεινόμενη χρήση
- νέα επέμβαση

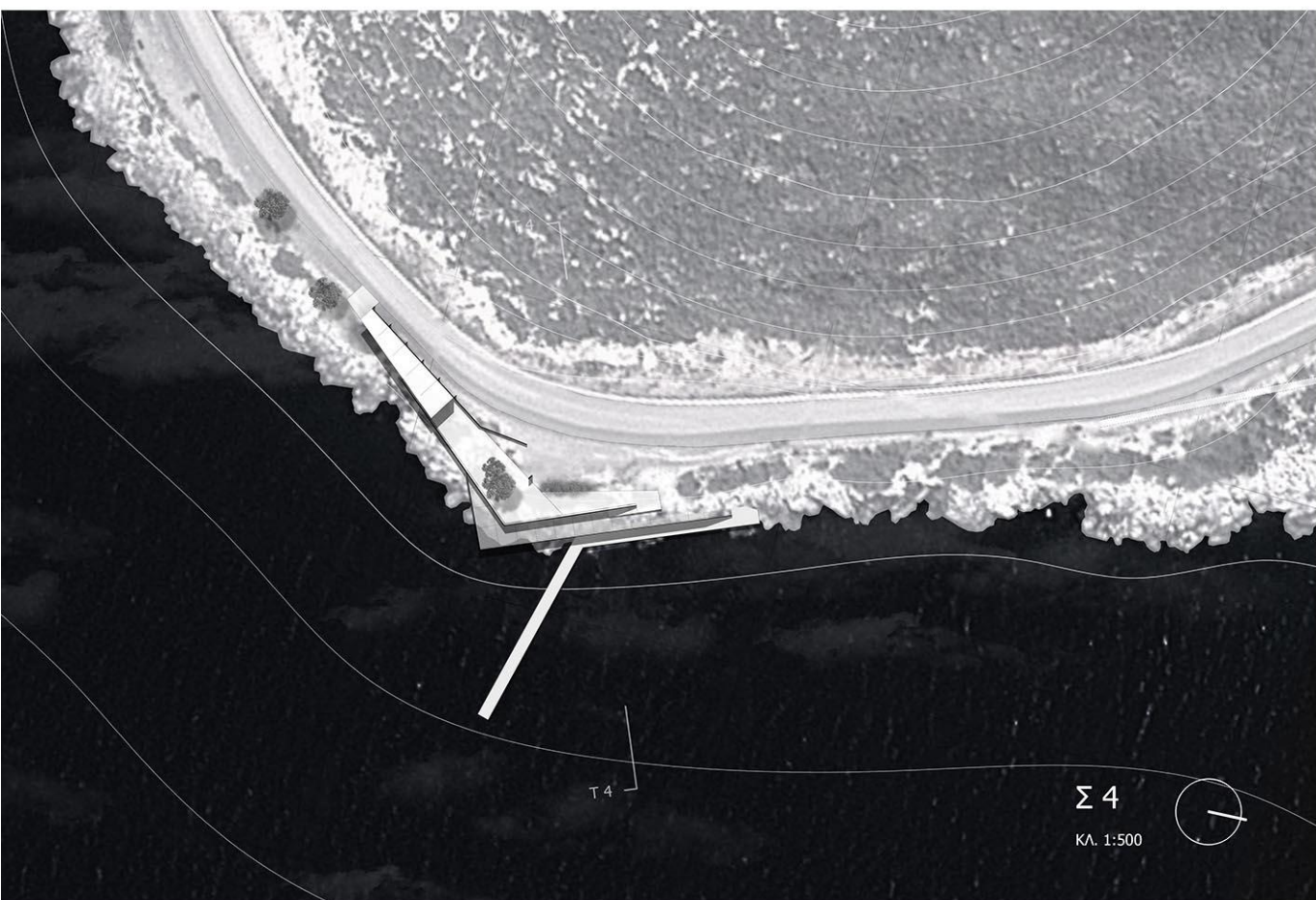

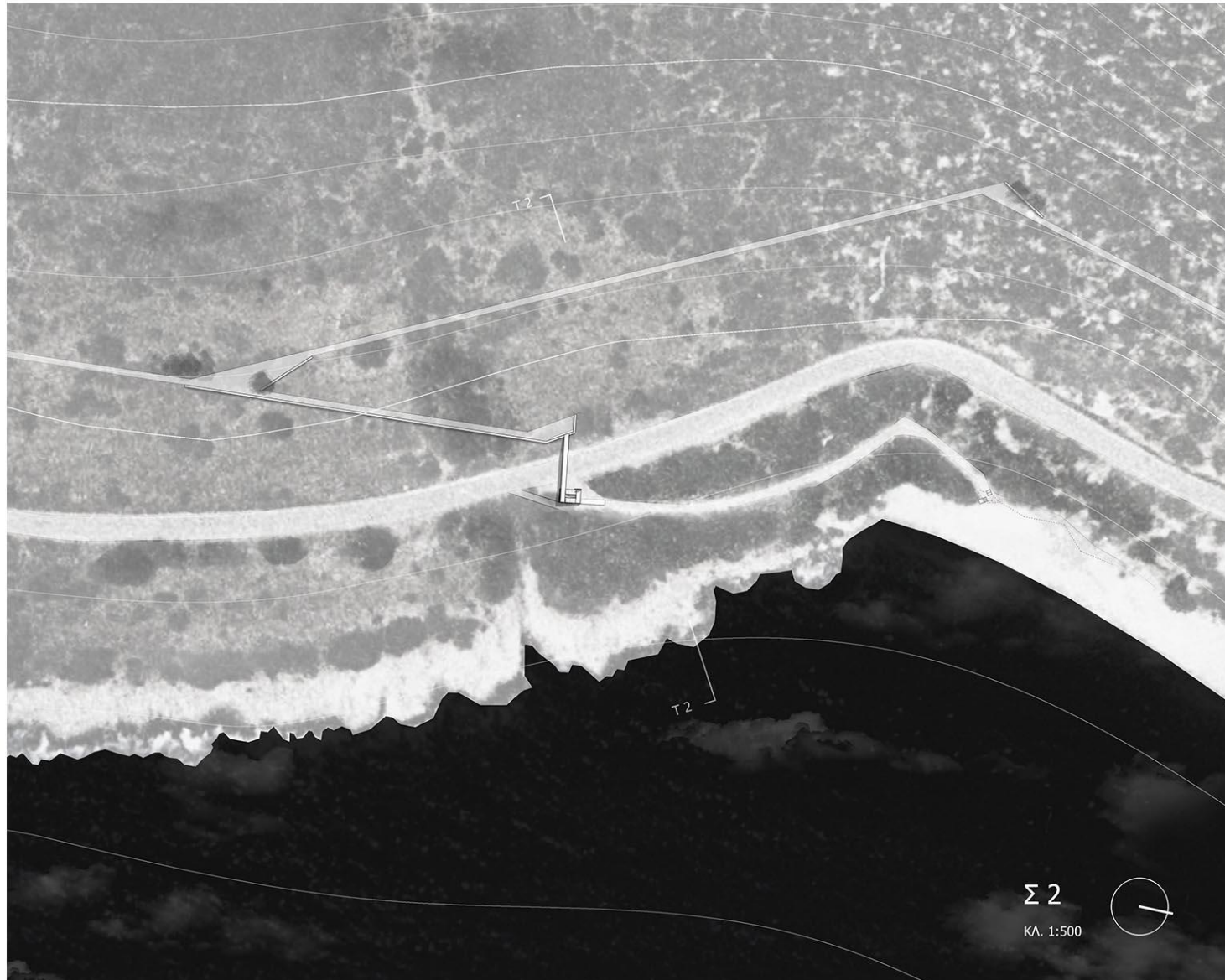

$\Sigma 6$

ΚΑ. 1:500

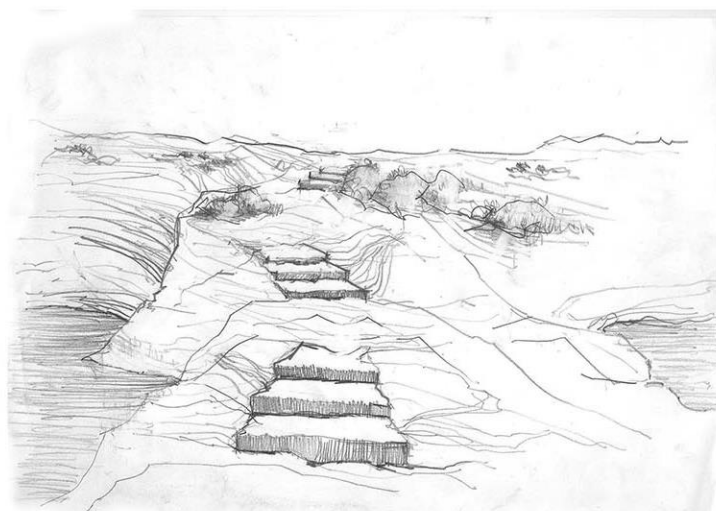
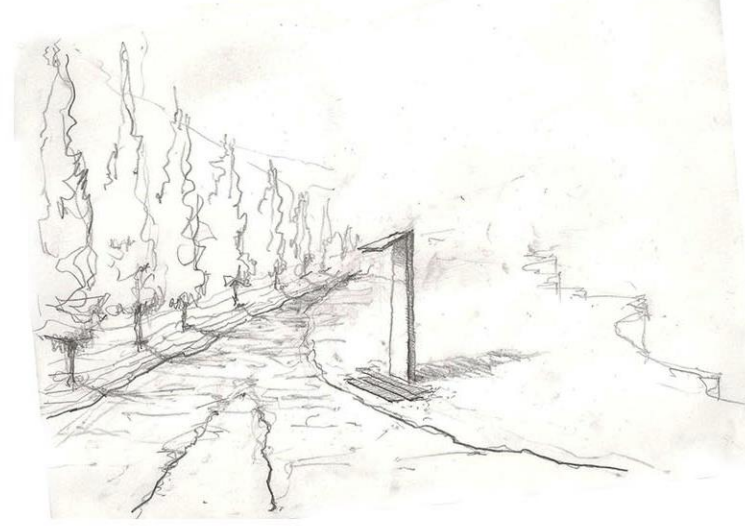
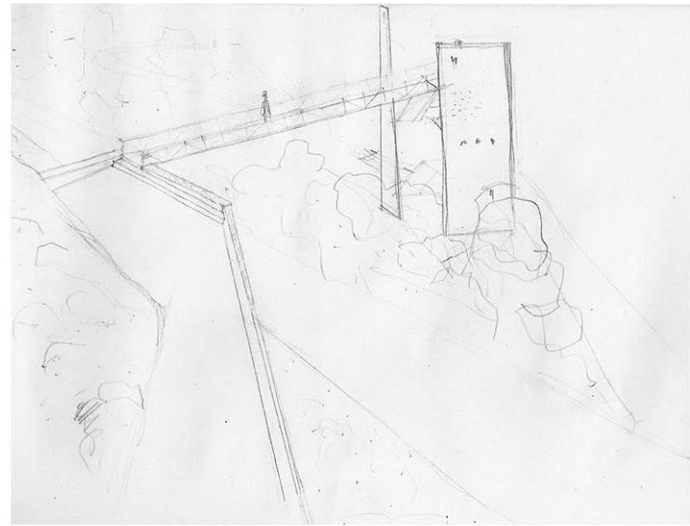
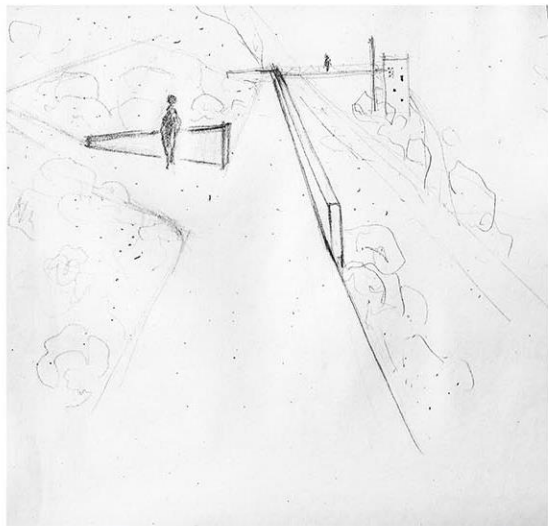
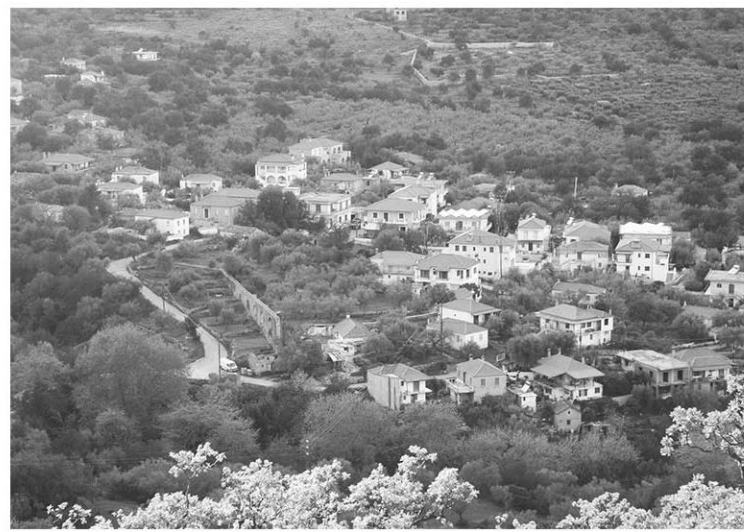

Σ 2
ΚΛ. 1:500

Σ 1
ΚΛ. 1:500

Επιλεγμένα σημεία επέμβασης

_ Κατόψεις σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια

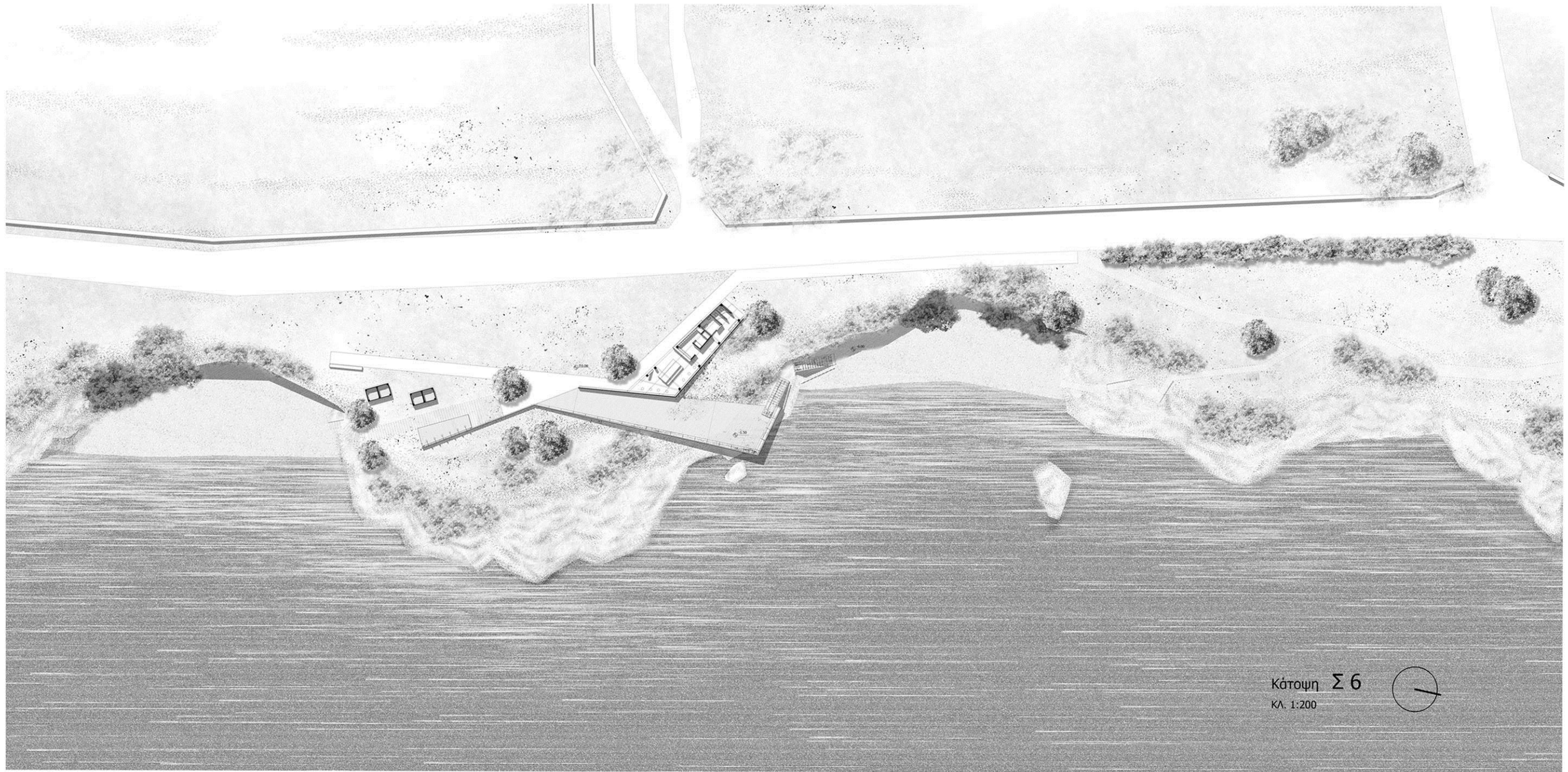

Κάτοψη Σ 11
κλ. 1:200

Κάτοψη Σ 6
κλ. 1:200

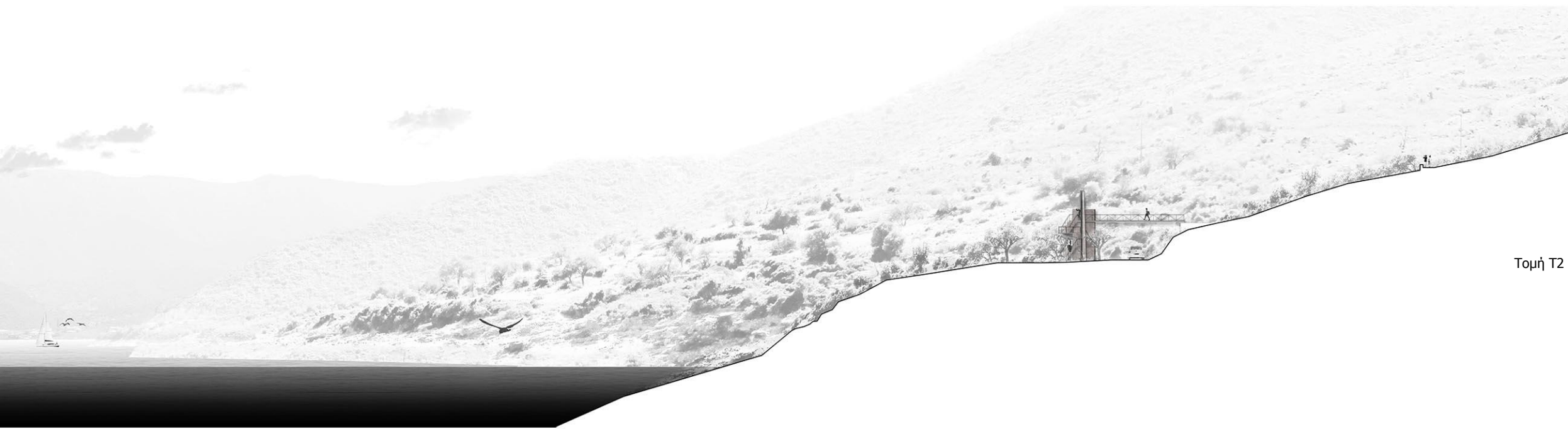

Σημεία Επέμβασης

Όψεις - Τομές σε σμίκρυνση

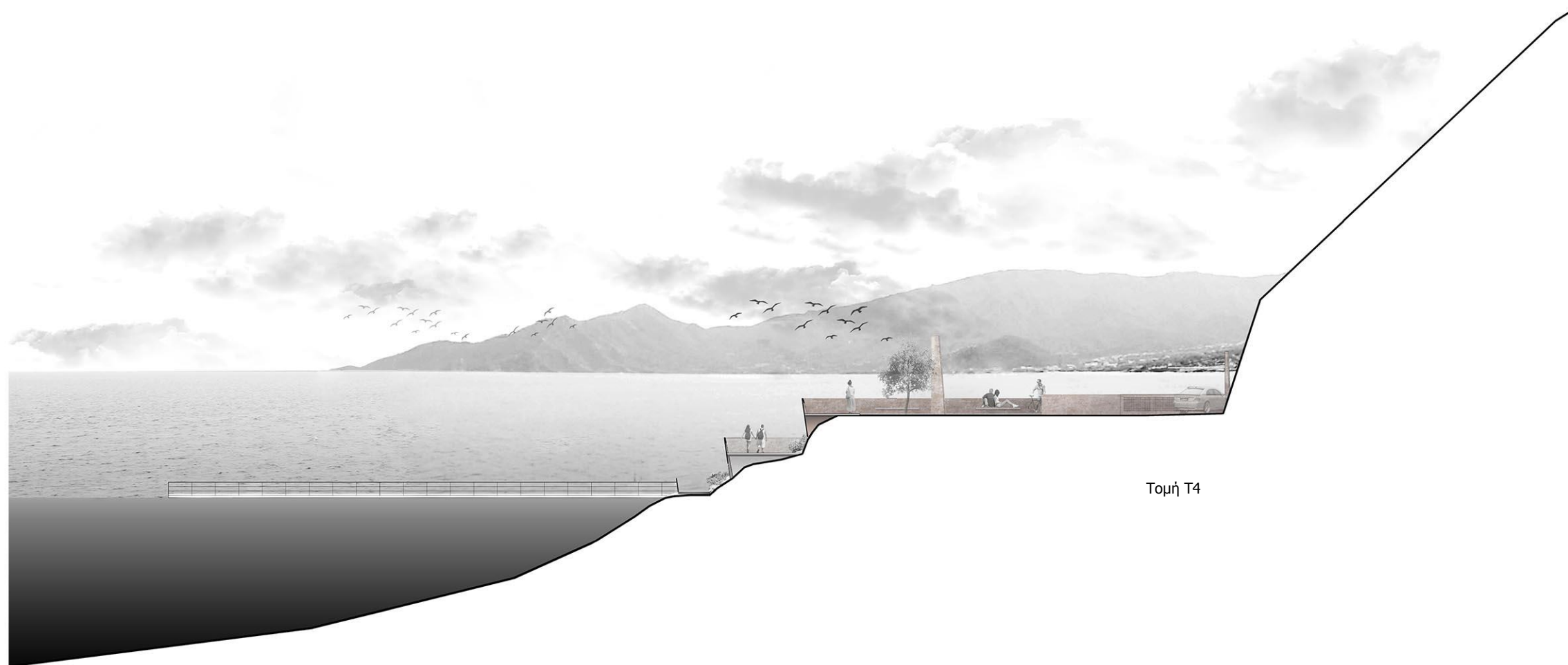
Τομή Τ3

Τομή Τ2

Τομή Τ1

Ώψη από δρόμο Σ6

Τομή Τ6β

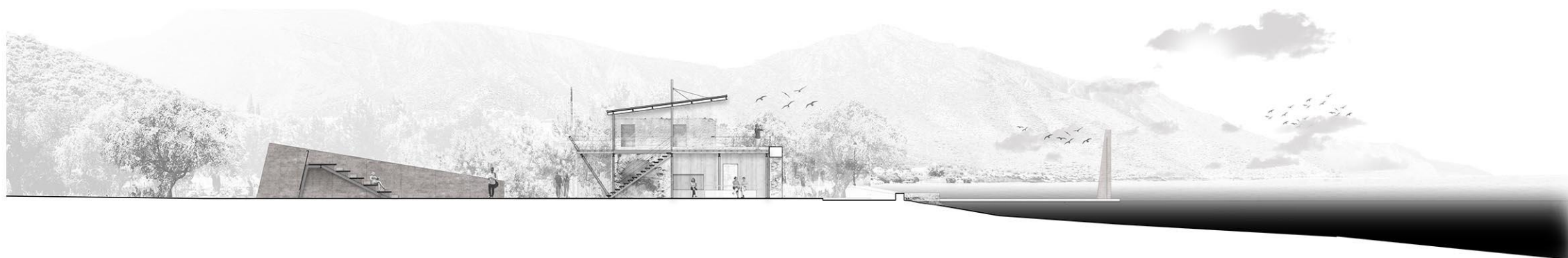
Τομή Τ6α

Όψη Σ7

Τομή Τ7α

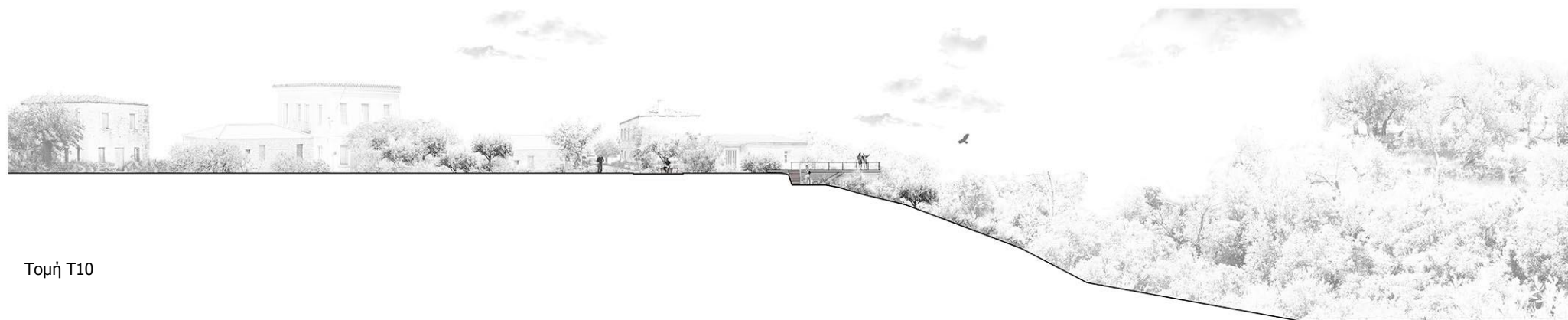
Τομή Τ7β

Όψη Σ11

Τομή T11

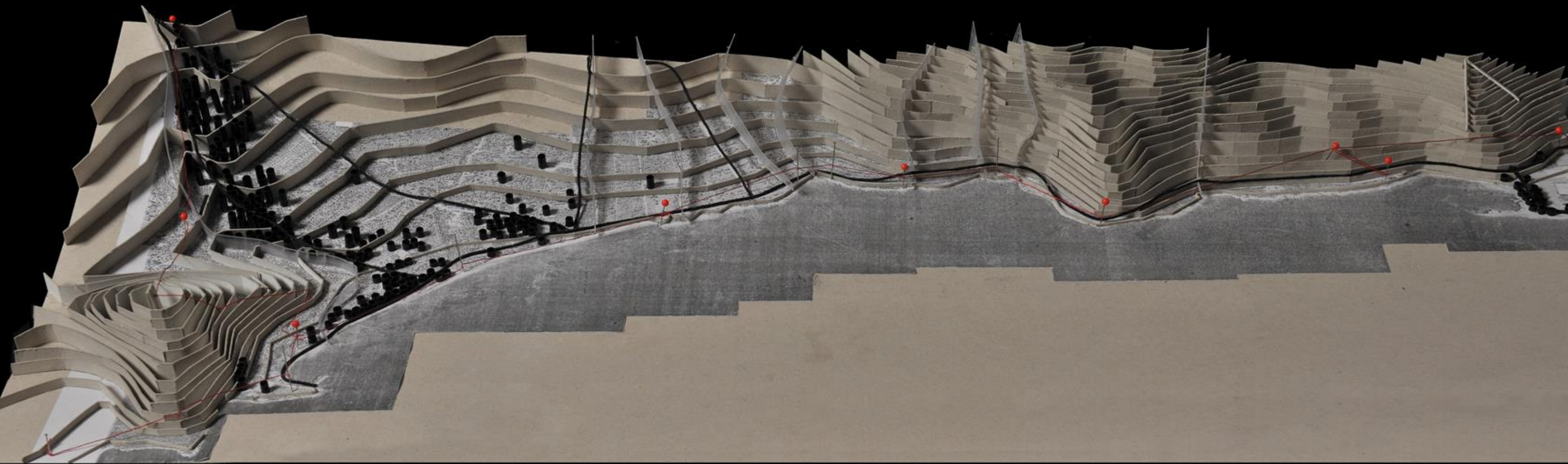
Τομή T10

Επιλεγμένα σημεία επέμβασης
_Προπλάσματα

Σ 2

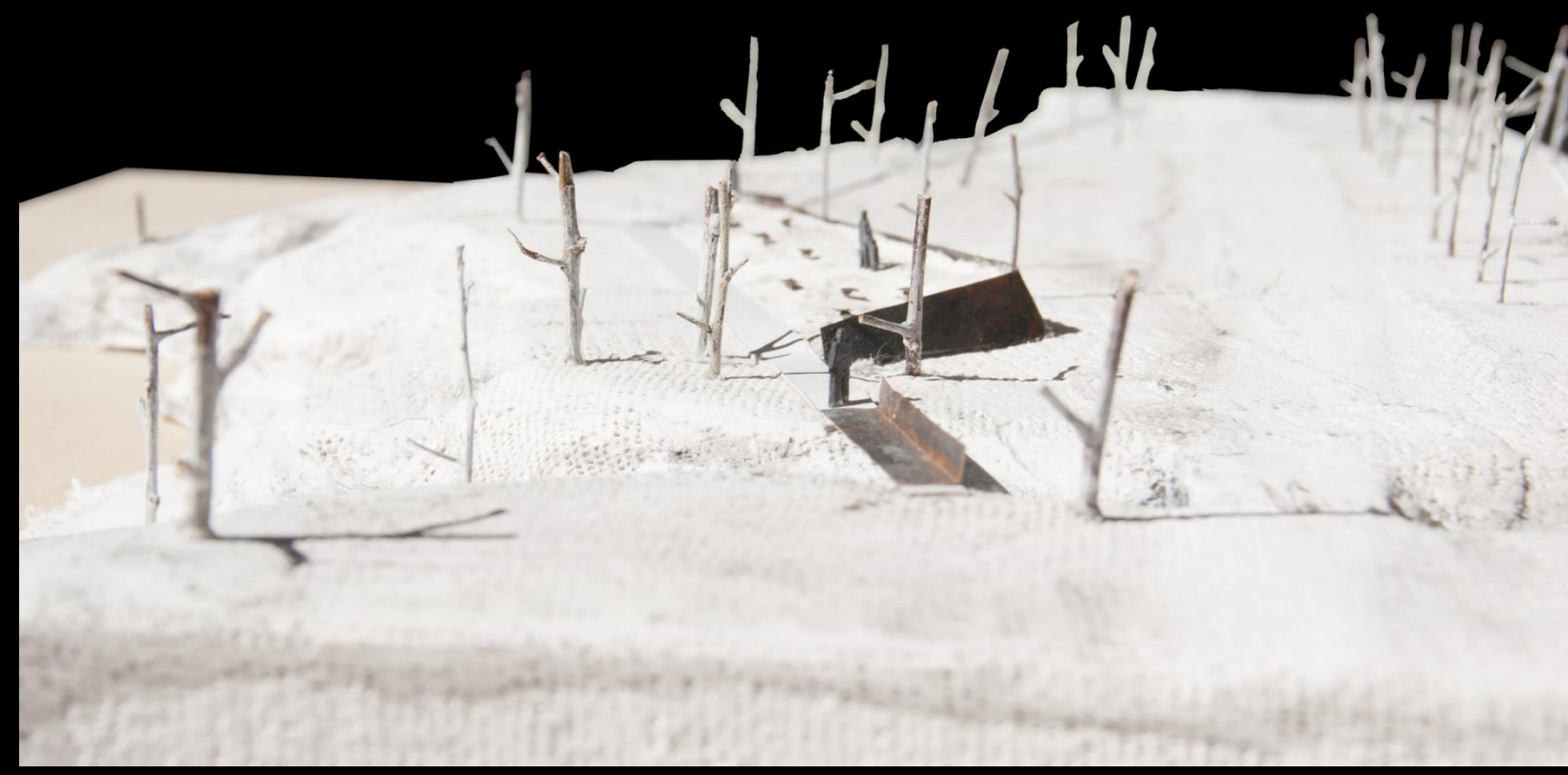
Πρόπλασμα κλ. 1:500

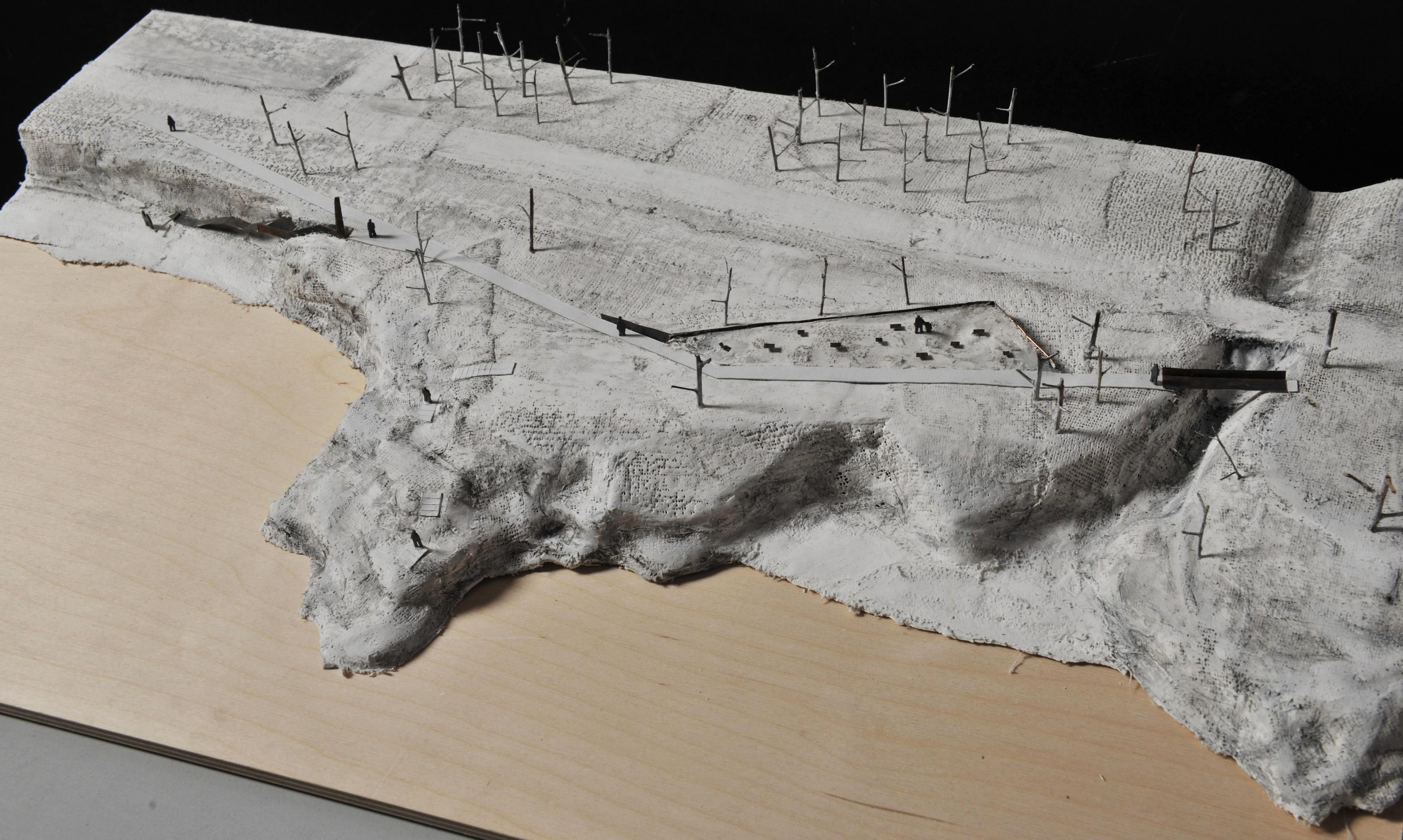
Παράλια διαδρομή

Πρόπλασμα κλ. 1:5000

Σ 6

Πρόπλασμα κλ. 1:200

Σ 6

Πρόπλασμα κλ. 1:200

Σ 11

Πρόπλασμα κλ. 1:200

